

IMI Kirkens diakoniforståelse

En casestudie av sammenhenger mellom kirkeforståelse og diakoni i IMI Kirken i Stavanger

DERFOR lever jeg
MED *himmelen* I MITT
hjerte OG VÅGER
DET *Guds*
ORD
SIER

Astrid Nåtedal Holmen
Diakonhjemmet Høgskole
Masteroppgave, Master i diakoni

Veileder: Kari Karsrud Korslien
Antall ord: 22887
12. juni 2015

Sitatet på forsiden er hentet fra en av informantene i studien.

Sammendrag

Søkeord: diakoniforståelse, kirkeforståelse, ekklesiologi, missiologi, misjonar kirke, apostolisk/femfoldig lederskap, diapraksis, IMI Kirken.

Problemstillingen i denne studien er:

Hvilke sammenhenger er det mellom IMI Kirkens kirkeforståelse og diakoniforståelse og hvordan kommer diakonien til uttrykk i menigheten?

Bakgrunnen for studien er å undersøke hvilken tenkning IMI Kirken har om diakoni med bakgrunn i at ordet diakoni ikke brukes og at de ikke har en ansatt diakon. Studiens hensikt har vært å undersøke sammenhenger mellom forståelsen av å være kirke og forståelsen av diakoni.

Metoden har vært å intervju ansatte og frivillige i menigheten, samt å studere skriftlige kilder som beskriver IMI Kirkens egenforståelse.

Teorien som er lagt til grunn for studien er ekklesiologi med vekt på bibelske modeller, luthersk ekklesiologi og IMI Kirkens egen uttalte kirkeforståelse; kirkevekst, missiologi og misjonalt lederskap, diakoni, kallsetikk og diapraksis.

Hovedfunnene viser at IMI Kirken har en misjonar ekklesiologi og ledelsesstruktur hvor disippelgjøring og jesusetterfølgelse er kirkens hovedfokus og at diakonien finnes som en iboende dimensjon i kirken. Et fokus på en helhetlig diakonal kultur av anerkjennelse, raushet og godhet kjennetegner diakonien.

Innhold

IMI Kirkens diakoniforståelse	1
Sammendrag	3
Innhold	4
Oppbygging av oppgaven	6
Forord	7
1 Innledning	8
1.1 Presentasjon av tema og bakgrunn for valg av tema	8
1.3 Problemstilling og avgrensning	10
1.4 IMI Kirkens historie og bakgrunn	11
1.4.1 Moderne historie	11
1.4.2 Kort om lekmannsbevegelsens forankring i Stavanger	13
2 Teori	15
2.1 Ekklesiologi	15
2.1.1 Bibelske modeller på kirken	15
2.1.2 Ekklesiologi i den tidlige kirke	17
2.1.3 Luthersk kirkeforståelse	17
2.1.4. Nyere ekklesiologi	18
2.1.5 IMI Kirkens ekklesiologi	19
2.2 Kirkevekst	21
2.2.1 Kjennetegn på menigheter som vokser	23
2.3 Ledelse i kirken med vekt på bibelske modeller	23
2.3.1 Lederen som tjener	24
2.3.2 Misjonalt lederskap	25
2.4 Missiologi	26
2.5 Diakoni	28
2.6 Kallsetikken	31
2.7 Diapraksis	31
3 Metode	32
3.1 Kritikk av egen rolle	35
4 Gjennomgang av innsamlede data	37
Her skal jeg gå igjennom og sammenligne data fra intervjuene.	37
4.1. De ansatte	37
4.1.1 Hvordan forstår IMI Kirken diakoni?	37
4.1.2 Hvordan er IMI Kirken diakonal?	37
4.1.3 Hvorfor bruker ikke IMI Kirken ordet diakoni?	38

4.1.5 Noen kjennetegn på IMI Kirken	39
4.1.6 Hva har bidratt til å gjøre IMI Kirken til det den er i dag?	40
4.1.7 Diapraksis/Inkludering	41
<i>4.2 De frivillige</i>	<i>45</i>
4.2.1 Nestekjærlighet	45
4.2.2 Fellesskap	45
4.2.3 Vern om skaperverket	46
4.2.4 Rettferdighet	46
4.2.5 Å møte andre religioner og andre kirkesamfunn	46
<i>4.3 Oppsummering av funn</i>	<i>47</i>
<i>4.4 Skriftlige kilder</i>	<i>48</i>
4.4.1 Verdier	48
4.4.2 Bønn og forbønn	48
4.4.3 Menighetens utrustning	49
5 Analyse og drøfting	51
<i>5.1 Diakoni - En helhetlig kultur og en type liv</i>	<i>51</i>
5.1.1 Kritiske spørsmål til videre diskusjon om diakonien	56
<i>5.2 Kirken - Mennesker som har Jesus som forbilde</i>	<i>58</i>
5.2.1 Missiologi og ledelse	61
5.2.2 Kirkevekst	62
<i>5.3 Diapraksis - å bygge broer</i>	<i>63</i>
6 Konklusjon	65
Litteraturliste	67
<i>Vedlegg 1</i>	<i>72</i>
<i>Vedlegg 2</i>	<i>73</i>
<i>Vedlegg 3</i>	<i>74</i>

Oppbygging av oppgaven

Kapittel 1 gir en presentasjon av temaet og bakgrunnen for valg av tema, presenterer problemstillingen og avgrensninger i oppgaven, samt gir et historisk tilbakeblikk på IMI Kirkens historie.

Kapittel 2 presenterer teorien med underpunktene ekklesiologi, kirkevekst, ledelse i kirken med vekt på bibelske modeller, missiologi, diakoni, kallsetikk og diakpraksis.

I kapittel 3 redegjør jeg for metoden jeg har benyttet.

Kapittel 4 er en gjennomgang av innsamlede data fordelt på intervjuer med informanter og funn fra skriftlige kilder.

I kapittel 5 består av analyse og drøfting av funnene i lys av teorien som er presentert. Jeg stiller også noen kritiske spørsmål til videre diskusjon om diakonien i IMI Kirken.

Kapittel 6 inneholder konklusjonen.

Forord

Å sette punktum for denne masteroppgaven er samtidig et punktum for sju år som har vært preget av fokus på studier. Det har vært en utrolig rik vandring; den har vært lærerik, frustrerende, utfordrende og den har gitt meg mye glede, og jeg har møtt mange flotte mennesker som jeg har satt stor pris på.

Jeg har hele veien hatt en arbeidsgiver som har lagt ting til rette, strukket seg langt for at jeg har kunnet gjennomføre studiene mine og heiet på meg. Dette har vært et privilegium! Tusen takk!

Jeg vil takke alle i IMI Kirken som tok imot meg med åpne armer; informantene som velvillig satte av tid til å la seg intervju og en stor takk til Anne og Sveinung som åpnet hjemmet sitt for meg!

Takk til min veileder Kari Karsrud Korslien som hjalp meg til å holde trykket oppe helt til mål.

Takken går også til Helge og familien min som har holdt ut med min bobletilværelse i studietiden og som har heiet og støttet meg hele veien! Tusen takk for middager og andre tjenester, blomster, samtaler, klemmer og for at dere er der!

Til sist, men aller mest takker jeg Gud som førte meg ut på denne reisen og som leder meg gjennom alt, og som er kilden til alt, som bærer og som trøster.

Skarrebo, juni 2015

Astrid Nåtedal Holmen

1 Innledning

1.1 Presentasjon av tema og bakgrunn for valg av tema

Jeg har i denne masteroppgaven valgt å skrive om en enkelt menighets diakoniforståelse. Denne menigheten er IMI Kirken i Stavanger. IMI er en forkortelse for IndreMIsjons-kirken. IMI har utviklet seg fra å være en Indremisjonsforening på 70-tallet til i dag å være en stor og aktiv menighet med 8-900 medlemmer (IMI Kirken 2014: 8). Hvorfor vil jeg undersøke IMI Kirkens diakoniforståelse? På hvilken måte har IMI Kirken utmerket seg på en slik måte at den er verdt en masteroppgave? Og hva får meg, som bor i Holmestrand til å interessere meg for en menighet i Stavanger, 478 km unna? Jeg hadde aldri besøkt IMI Kirken tidligere og jeg kjente ingen i menigheten. Motivasjonen for å skrive en masteroppgave ligger i å finne noe som interesserer, både faglig og personlig, tenker jeg. Min personlige åndelige lengsel fører meg til å søke inspirasjon i mange kilder. Som fast leser av Vårt Land følger jeg med på hva de skriver om hva som rører seg i kristenNorge. Jeg er engasjert i kirke og misjonsarbeid, og leser flere forskjellige tidsskifter. Da kan man ikke unngå å legge merke til IMI Kirken. Jeg har vanskelig for å tidfeste første gang jeg hørte om IMI Kirken. I min søken etter å få åndelig påfyll gikk jeg inn på iTunes og søkte på kristne podcaster. IMI Kirkens podcaster dukket opp, og jeg hadde hørt på så og si alle taler som ble lagt ut der i 2-3 år da jeg bestemte meg for temaet for masteroppgaven. Disse talene har gitt meg mye personlig, og jeg har fått inntrykk av et menighetsliv som virker inkluderende, hvor mennesker kan vokse og bruke sine evner, hvor mennesker blir helbredet, og hvor de er opptatt av at Guds godhet skal nå ut til hele byen, og hele Norge. Jeg har blitt nysgjerrig, og har tenkt: Hva er det de gjør for å få til dette? Og mens jeg har jobbet med diakonale studier har en tanke slått ned i meg: Det er nærliggende å tenke at dette har mye til felles med visjonen for Den norske kirkes diakonale tjeneste: «Guds kjærlighet til alle mennesker og alt det skapte, virkeliggjort gjennom liv og tjeneste» (Kirkerådet 2008:3).

For å finne ut mer om IMI Kirken, gikk jeg blant annet inn på nettsidene deres. Jeg søkte på ordet «diakoni» og fikk kun ett treff. Det er fascinerende at IMI Kirken ikke bruker ordet diakoni og de har ingen diakoniplan. Likevel virker det som om denne kirken er gjennomsyret av diakoni. Hva kommer det av? Hva er inspirasjonskilden, og utgangspunktet for IMI Kirkens diakonale arbeid? Kanskje er det andre utgangspunkt enn skriftlige planer

som er vel så avgjørende for å skape en diakonal kirke? Hva er arbeidsmetodene? Hva er det de vektlegger? Hvilken kirkeforståelse har de? Hvilken diakoniforståelse har de?

Arbeidet i IMI Kirken har fått store ringvirkninger. Jeg kan nevne Alphakursene, et kurs for de som er nysgjerrige på den kristne tro, som IMI Kirken har oversatt og gjort tilgjengelig på norsk fra menigheten Holy Trinity Brompton i London. Mange menigheter i hele Norge har brukt dette kurskonseptet siden 90-tallet. Teleioskursene er utarbeidet av Gary Sweeten, en amerikansk pastor, psykolog og sjelesørger og brakt til Norge av IMI Kirken, og brukes som et redskap for å hjelpe folk til å møte hverandre med varme, respekt og empati, og til å håndtere egne utfordringer. IMI Kirken har siden 1990 drevet egen bibelskole, ACTA. I 2000 arrangerte IMI Kirken en lederkonferanse for ungdom, og responsen var over all forventning, over 1000 ungdommer kom, og dette ble starten på det som siden har vært en årlig konferanse og som kalles Impuls. Den siste helga jeg var i Stavanger, 30. januar - 1. februar 2015, ble Impuls arrangert for 16. gang, og ca 2000 ungdommer fylte kirken. Også i Trondheim, Kristiansand og Oslo har det blitt arrangert Impuls. Siden 2009 har nesten 60 menigheter og fellesskap deltatt i et menighetsnettverk som kalles Agenda 1. Agenda 1 er et lærefellesskap som fokuserer på det misjonale fellesskapet, menighetsvekst og menighetsplanting, inspirert av European Church Planting Network (ECPN). Jeg kan også nevne Godhetsfestivalen som ble arrangert i Stavanger første gang i 2006, og som nå blir arrangert i stadig flere menigheter rundt om i landet. Der er fokuset å bringe Guds godhet ut til byen, og målgruppene er aleneforsørgere, nye landsmenn og eldre. Da blir det malt hus, ryddet hager og andre ting som folk måtte trenge hjelp til.

Min egen bakgrunn er i Den norske kirke. Jeg har erfaringer fra menighetsrådsarbeid, og gjennom livet har jeg sjøl vært både deltager og leder i mange områder innen barne og ungdomsarbeid, i tillegg til å ha vært ansatt som kirketjener i 11 år. Jeg har hatt en lengsel etter noe mer enn det gudstjenestene i Dnk har gitt meg. Det å ha lyttet til talene fra IMI Kirken, har gitt meg et glimt av at det finnes noe mer der ute. Når jeg nå har fått være en del av IMI-kirka i 4 ukers praksis, har det vært en opplevelse som har forandret meg. Min forskerrolle vil være preget av det.

Det kan virke som et smalt felt å undersøke én enkelt menighets diakonisyn. Jeg vil beskrive mer om IMI Kirkens bakgrunn og historie i kapittel 1.4, men jeg blir nysgjerrig på hvordan

en kirke som på mange måter har gått sine egne veier, har funnet fram til arbeidsmetoder som synes å være vellykkede når det gjelder diakonalt arbeid. Sentrale begreper i Dnks diakoniplan er inkluderende fellesskap og nestekjærlighet (Kirkerådet 2008:4). Dette synes å være et sentralt fokus i IMI Kirken, noe jeg opplevde mens jeg var der, og man kan lese ut av det som finnes av skriftlig bakgrunnsmateriale som er produsert på huset, for eksempel boka Jesus som forbilde, (Cave og Ellingsen 2012) og informasjonsheftet.

Oppgaven er tenkt tilknyttet prosjektet «Diapraksis som trosopplæring i flerkulturelle lokalsamfunn» som drives av Diakonhjemmet ved forskningsgruppen FIFF (Forskningsgruppe for internasjonale, flerkulturelle og flerreligiøse spørsmål.) Jeg har fra starten hatt litt problemer med å se hvordan min oppgave kan knyttes til dette prosjektet, og etter at jeg utførte intervjuene har jeg slitt med å finne åpenbare koblinger til Diapraksis i IMI Kirken. Jeg har stilt intervjuobjektene spørsmål om som går på temaene integrering, samhandling og økt forståelse. Jeg øver ikke IMI Kirken rettferdighet hvis jeg sier at de ikke er opptatt av disse temaene, men jeg opplevde at dette var noe som ikke var høyt oppe i bevisstheten.

1.3 Problemstilling og avgrensning

Problemstillingen i denne masteroppgaven er:

Hvilke sammenhenger er det mellom IMI Kirkens kirkeforståelse og diakoniforståelse og hvordan kommer diakonien til uttrykk i menigheten?

Jeg ønsker å finne svar på om IMI Kirkens tenkning om det å være kirke og det å være et fellesskap, har sammenheng med deres tenkning om diakoni, sett i lys av at ikke bruker det ordet diakoni, og hva det har å si for den diakonale praksisen i menigheten. Jeg er interessert i å se på hvordan denne diakoniforståelsen kommer til uttrykk i IMI Kirken.

Problemstillingen viser at jeg allerede er innforstått med at det finnes sammenhenger mellom IMI Kirkens kirkeforståelse og diakoniforståelse, men at jeg ved å se på kirkeforståelsen og diakoniforståelsen ønsker å finne ut hvilke, og vise noe av hvilke uttrykk diakonien har. Begrensningen i oppgaven ligger i det utvalg av informanter jeg har gjort, hvilke spørsmål

jeg har stilt og at dette ikke er en studie som er ment å dekke hele temaet diakoni i IMI Kirken.

Oppgaven må også regnes som begrenset i og med at studien omhandler ett case og en menighet, og at funnene ikke kan generaliseres, men studien kan likevel være med på å belyse en større diskusjon om diakoniforståelse og kirkeforståelse.

1.4 IMI Kirkens historie og bakgrunn

For å danne meg et bilde av hva som har preget IMI Kirkens ståsted i dag kan det være nyttig å se litt tilbake på historien og på hvilke impulser IMI Kirken har latt seg påvirke av.

1.4.1 Moderne historie

Jeg har ikke fått tilgang på et bredt grunnlag av skriftlige dokumenter som kan dokumentere IMI Kirkens bakgrunn, historie og utvikling. Det finnes ikke mange skrevne planer og visjonsdokumenter. Jeg vil her ta utgangspunkt i et informasjonshefte på ca 50 sider som beskriver IMI Kirken står for og hva som har preget utviklingen gjennom de siste ca 35 årene (IMI Kirken 2007¹). Boka til Cave og Ellingsen (Cave og Ellingsen 2012) gir også et bilde av hvilket fokus de har i menigheten. IMI Kirken har utviklet seg fra å være en Indremisjonsforening til å bli en gudstjenestefeirende menighet som er tilsluttet Normisjon region Rogaland. Normisjon sier i sitt grunnlagsdokument at de «... vil være en fri og selvstendig bevegelse innenfor Den norske Kirke, i samsvar med den lekmannsprofil som har preget både Indremisjonsselskapet og Santalmisjonen» (Normisjon 2000:1).

Fire måneder før Martin Cave begynte som bysekretær i Stavanger Indremisjon hadde de vurdert å legge ned hele «røysa», for å bruke Caves eget ord. Foreningen var utdøende, så hva som gjorde at de allikevel satset på nytt og ansatte en ung mann, kjenner jeg ikke til. Men fra da «startet det en bevegelse» i Stavanger Indremisjon «fra å være en bedehusforening mot å fungere som en egen forsamling» (IMI Kirken 2007:2). IMI Kirken beskriver seg selv som «en menighet med tilhørighet i Den norske kirke.» I følge informasjonsheftet er det ikke er en

---

¹ Hftet er ikke datert, men jeg antar det er fra 2007 ut fra teksten på side 49: «Per høsten 2007 er det totalt om lag 80 åpne celledrupper i menigheten.»

bevisst strategi som har utviklet bedehusforeningen til dagens menighet: «Snarere har man oppdaget og lært ting underveis, fanget inn nye impulser, sett ulike behov, og i sum har dette ført fram til den menigheten vi er i dag.» Videre kan vi lese at IMI Kirken ikke kan forstås ved å lese bøker om menighetsbygging, kirkevekst eller karismatikk. Forklaringen på hvorfor IMI Kirken har blitt som den har blitt finnes antagelig i historien: «I det Gud har ledet oss inn i, og i det vi har lært underveis» (ibid:2). Den tydeligste røde tråden som går gjennom IMI Kirkens historie er oppdraget fra Matt. 28,18-20. IMI Kirkens visjon gjenspeiler dette: «Vi vil gjøre verdifulle mennesker til bevisste etterfølgere av Jesus Kristus» At dette er et hovedfokus i menigheten viser også vissheten om at så mange mennesker enda ikke kjenner Jesus, og at det er en konstant uro for dem. «En uro som alltid har preget IMI Kirken og som vi håper alltid vil fortsette å gjøre det» (ibid:4)

IMI Kirken har ikke vært redde for å prøve noe nytt, og gjennom tiden har de benyttet ulike verktøy og modeller. Før IMI Kirken ble IMI Kirken, og var en liten flokk på et bedehus i Stavanger sentrum, var det som preget Martin Cave og de andre, at de «visste lite om hvordan de skulle bevege seg videre» (IMI Kirken 2007:7) Cave skriver videre at de «hadde få bilder av hvordan en menighet kunne se ut» De ropte til Gud om hva de skulle gjøre. «Vi har hele tiden hatt en holdning av at vi ønsker å lære, og en forståelse av at Gud ikke er typisk norsk. Derfor kan det godt hende folk utenfra har noe å gi oss» (ibid:8) Besøket hos en menighet i York i 1980 ga impulser til et karismatisk liv og en «fortrolighet med Den Hellige Ånd (...) som var helt annerledes» Dette beskrives videre som et «Gudsrikeliv» (ibid:14): «Når noen kommer til tro, når noen blir satt fri fra det som plager dem, så er det et utslag av at Guds rike er kommet nær også blant oss» (ibid:16) Det har hele veien preget IMI Kirken at de legger vekt på dimensjonen av ånd og kraft. På 90-tallet fikk de impulser fra Toronto-bevegelsen, men det utdypes ikke i informasjonsheftet (ibid:17) I mai 2015 avholdes et helbredelsesseminar i IMI Kirken med blant andre Randy Clark. Clark er kjent som taler på møteserien i Toronto Vineyard da Toronto-velsignelsen startet i 1994, kan vi lese på IMI Kirkens nettsider. (IMI Kirken) Cave nevner i et intervju med KPK² at «Vi har også vært flinke til å møte impulser og ta de inn og fornorske de, (...) og nevner Impuls, Teleios, Willow Creek, Saddleback, Toronto og Bethel Church som eksempler på dette (Jørgensen, K. W. 2011). Impuls er IMI Kirkens Ungdomskonferanse. Det engelske ungdomsarbeidet Soul Survivor stod for innholdet på den første konferansen i januar 2000 (IMI Kirken 2007:44)

---

² Kristelig Pressekontor

Teleios kursene som jeg nevnte i 1.1 «Gir grunnleggende kompetanse for våre veiledere og er basis for all veiledning i IMI Kirken» (IMI Kirken Udatert:6) kan vi lese i heftet som presenterer Agape IMI Kirkens Veiledningssenter. Willow Creek er en gigantisk menighet i Chicago som har gitt inspirasjonen til Willow Creek Norge. På nettsidene til Willow Creek Norge kan vi lese at:

Willow Creek Norge en ressursorganisasjon for kristne ledere på alle nivåer i bedrifter, menigheter og organisasjoner. Vår visjon er å hjelpe ledere - kvinner og menn - , å finne Guds visjon for deres liv, for menigheter, organisasjoner og det samfunnet vi lever i! (Willow Creek Norge)

IMI Kirken var vertskap for en Willow Creek konferanse i 2002 som samlet rundt 1000 mennesker (Dagen 2002). Saddleback er en baptistmenighet i California. Pastoren Rick Warren er i Norge kjent for bestselgeren *Målrettet liv*. Det er ikke enkelt å finne dokumenterte linker mellom Saddleback og IMI Kirken. Bethel Church i California har innflytelse på mange norske menigheter, ikke bare IMI Kirken. Magasinet Strek hadde i 2012 en stor reportasje fra Bethel Church, hvor det fortelles om at *Bethel School of Supernatural Ministry* har 50 studenter fra Norge (Finnseth 2012:36). Hvert år arrangerer IMI Kirken turer til Bethel Church, og oppfordrer sine medlemmer til å delta. På sine nettsider skriver IMI Kirken om turen som arrangeres i oktober 2015 og om Bethel Church: «Flere av IMI Kirkens ledere har besøkt denne menigheten flere ganger og erfart et liv som fornyer, inspirer og motiverer til å se et enda sterkere nedslag av Guds rike mellom oss» Som mål for turen setter de: «Lære av og motta fra en menighet som opplever Guds ekstraordinære nedslag og som betyr en forskjell i Redding. Delta på konferanse» (IMI Kirken 2015). I et av intervjuene med informanter ble det sagt at «Bethel har fått lov til å bety mye inn hos oss, ikke alt med Bethel, men viktige ting.» Med dette har jeg forsøkt å skissere IMI Kirkens moderne historie.

1.4.2 Kort om lekmannsbevegelsens forankring i Stavanger

I IMI Kirkens eldste historie finner vi spor av lekmannsbevegelsen i Stavanger. Hans Nielsen Hauges betydning for kirken i Norge og for kristenliv er betydelig og hans kristendom har satt spor etter seg i store deler av Norge. «Han fremmet en vekkelse som var dypt preget av pietismens kristendomsideal, med omvendelse og nytt åndelig liv som mål» (Oftestad, B.T., Rasmussen, T. og Schumacher, J. 2005:174). Hans egen åndserfaring fra Rolvsøy i 1796 beskrives som «med klare innslag av mystikkens språk» og preget av «pietistisk omvendelse,

med syndserkjennelse og kall til hellig tjeneste for Gud» (ibid:175). Det pietistiske kallet var ikke et innadvent kall til å be, faste og holde gudstjeneste, men et kall til å virke ute i verden (ibid:176). Sammen med Eiker, Drammen og Bergen var Stavanger var et senter for Haugianerne på 1830-tallet (snl.no). Stavanger nevnes også som et sted hvor Haugianerne fikk stor innflytelse på næringslivet på den tiden (Astås 1984:348). Normisjon, som er en fusjon mellom det tidligere Indremisjonsselskapet og Santalmisjonen, sier om sin egen historie at den «startet med bakgrunn i de evangeliske vekkelser- og fornyelsesbevegelser i Norge på 1800-tallet. Historien starter med gjennombruddet for kristen lekmannsvirksomhet i Norge i tiden etter Hans Nielsen Hauge» (normisjon.no).

Jeg tar med litt av den spede begynnelse av Stavanger Indremisjon: Prest, stortingsmann og seinere grunnlegger av Stavanger Aftenblad, Lars Oftedal var en mektig mann i Stavanger på slutten av 1800-tallet. Han hadde en finger med i spillet med det meste av kirke og kristenliv, men også industri og politikk. Stavanger Indremission ble startet i 1876, og en sterk pådriver var kjøpmann C.B. Svendsen. Han fikk med seg ledende haugianere i styret, og tanken var at de skulle være en motvekt til Oftedals Bethania. I 1878 kan vi lese at Oftedal satt som formann i Stavanger Indremission (Furre 1990:249-250). Oftedals engasjement i Stavanger Indremisjon utover det jeg har tatt med her, er det ikke anledning til å gå inn på i denne sammenhengen.

2 Teori

I dette kapittelet vil jeg gå igjennom litteratur som jeg anser er relevant for problemstillingen. Det dreier seg om ekklesiologi, kirkevekst- og ledelsesteorier, kallsetikk og diapraksis.

2.1 Ekklesiologi

Ekklesiologi er læren om kirken, hvilken rolle den har, hvilket oppdrag den har og hvordan kirken ser på seg selv. Ekklesiologi er ifølge Store norske leksikon, læren om kirken og dens grunnsetninger. (snl.no) Ecclesia er det greske ordet for kirke (Hegstad 2009:18). Ekklesia kan bety en folkeforsamling, en «politisk sammenkomst av borgere» (ibid:18) slik det ble brukt i en profangresk betydning. I NT brukes det i betydningen menighet eller kirke og begrepet brukes på både den lokal forsamling av troende eller om det globale fellesskapet av kristne (ibid:18) Ekklesiologien kan brukes på både det å beskrive kirken prinsipielt og teoretisk, men også for å beskrive den kirke vi kan erfare og som er konkret (ibid:11). Det er ulike modeller som beskriver hva kirken skal være, og hva som skal være dens oppgaver og fokus. Siden IMI står på luthersk grunn er det den lutherske ekklesiologien jeg vil ta for meg, i tillegg til bibelske modeller på kirken, ekklesiologi i den tidlige kirke og nyere ekklesiologi. Jeg beskriver også IMI Kirkens ekklesiologi ut fra det materialet jeg har fått tilgang på.

2.1.1 Bibelske modeller på kirken

Den britiske teologen Mc Grath gir oss fem modeller på hvordan vi kan forstå den kristne kirke ut fra NT:

Den første modellen; kirken som Guds folk, legger vekt på at det er en kontinuitet i kirken fra Israel og Guds pakt med Abraham og til den første kirken. Kirken er kalt og utvalgt til å være Guds folk, på samme måte som Gud kalte Israel.

-Men dere er en utvalgt slekt, et kongelig presteskap, et hellig folk, et hellig folk som Gud har vunnet for at dere skal forkynne hans storverk, han som kalt dere fra mørket og inn i sitt underfulle lys (1. Pet. 2,9).

Den andre modellen; Kirken som et frelsessamfunn: Kirken er kalt til å respondere på Guds frelse men også være middelet som forkynner frelse til verden. NT snakker om at kirken er

kalt til å være vitner, og til å være lys og salt i verden, (Matt. 5,13-16) og gå ut og gjøre alle folkeslag til disipler (Matt. 28,19).

Den tredje modellen; Kirken som Jesu kropp, finner vi spesielt i Paulus brev, for eksempel i 1. Kor. 12,12-31). Troen og dåpen forener oss med Kristus (Rom. 6,3-5) Dette bildet forsterkes ved andre typer bilder av den kristne som forbundet med Kristus som for eksempel bildet av Jesus som vintreet og de kristne som greinene. (Joh. 15,5)

Den fjerde modellen; Kirken som et tjenende folk: Gud valgte og kalte kirken til å tjene. De to viktigste greske ordene for kirkeledere er *doulos* (tjener eller slave) og *diakonos* (som tjener ved bordene). Paulus framholder dette i 2. Kor. 4,5 hvor han sier at han «forkynner Jesus Kristus som Herre og oss som tjenere for dere - for Jesu skyld.

Den femte modellen ; Kirken som et samfunn i Den hellige ånd: I den første kirke, som vi kan lese om i Apgj. ble det lagt vekt på Den hellige ånds nærvær og hva han kunne gjøre. Den hellige ånd satte kirken i stand til å vitne og å vokse. For Paulus er ikke Den hellige ånd bare en teologisk ressurs til bruk i gudstjenesten. Hans tilstedeværelse er et tegn på Guds kommende tid og den karakteristiske rollen kirken må spille i å bringe Guds rike ut på jorda. (Ef. 4,30) (Mc Grath 2011:376)

Matt 18,20 som utgangspunkt for kirkeforståelsen

Teksten fra Matt. 18,20; «For hvor to eller tre er samlet i mitt navn, der er jeg midt iblant dere» beskriver ifølge Hegstad (Hegstad 2009:20) kirken i dens urform. Den lille flokken av mennesker som var samlet i Jesu navn har vært utgangspunktet for alle seinere flokker som har kalt seg kirke. Samtidig viser dette bibelverset at samlingen om og nærværet av den oppstandne Jesus Kristus er det eneste som kan gi kirkestatus til organisasjoner og institusjoner som vil utgi seg for å være kirke. «Alt annet kan kirken tenkes uten, bare ikke dette», skriver Hegstad (ibid:20). Han påpeker også at dette verset har vært «et nøkkelsted for ekklesiologisk tenkning helt siden oldkirken» (ibid:19) Hegstad sier videre at den norske tradisjonen med å forstå dette verset som en beskrivelse av fellesskap av troende innenfor kirken, ikke en beskrivelse av kirken som sådan, ikke er i samsvar med skriftstedets opprinnelige mening (ibid:20). Matt 18,20 beskriver altså kirken som et møte mellom Jesus og hans disipler, og han gir dem et løfte om at han vil fortsette å være nær selv når han ikke

lenger er jordisk tilstede. Nærværet er knyttet til et fellesskap, ikke til den enkelte, og løftet gis når fellesskapet er samlet «I Jesu navn» (ibid:20) Hva man samles om når man samles i Jesu navn, kan man finne en beskrivelse av i Apgj. 2,42: «De holdt seg trofast til apostlenes lære og til fellesskapet, til brødsbrytelsen og bønnene.» Hegstad trekker fram dette. (ibid:21)

2.1.2 Ekklesiologi i den tidlige kirke

I den første kirke var ikke ekklesiologi noe de ga spesielt fokus. Den første kirke var i beste fall en knapt nok tolerert og i verste fall sterkt forfulgt organisasjon i det fiendlige, hedenske romerske riket, ifølge Mc Grath (Mc Grath 2011: 377). Men de følgende elementene kan man anta at det var bred enighet om på den tiden:

1. Kirken er et åndelig samfunn, som erstatter Israel som Guds folk i verden.
2. Alle kristne er ett i Kristus, til tross for deres forskjellige opprinnelse og bakgrunn.
3. Kirken er et depot av sann kristen lære
4. Kirken samler de troende over hele verden for å sette de i stand til å vokse i tro og hellighet. (Mc Grath 2011:377)

Da Constantine gjorde kirken til statsreligion på 300-tallet forandret situasjonen seg betraktelig. «Kristendommen ble nå en privilegert religion i riket» (Astås 1984:54). I 380 var kristendommen eneste tillatte religion i Romerriket (ibid:54).

2.1.3 Luthersk kirkeforståelse

Vi gjør et sprang til overgangen mellom senmiddelalder og moderne tid, og Luthers reformasjon. Da Luther ledet reformasjonen i 1517 var det for å føre kirken tilbake til sin opprinnelige form. Reformasjon er på latin reformatio = omforming, forbedring, å gi tilbake opprinnelig form (Astås 1984:132). Luther hadde i utgangspunktet ikke noe ønske om å bryte med den romersk katolske kirke (Astås 1984:140). For Luther var kirken «det usynlige fellesskapet av dem som Gud hadde rettferdiggjort» (ibid:140). Alle døpte hadde rett og plikt til å være med og ta ansvar for hvordan menigheten skulle organiseres, og hvilke oppgaver den skulle løse. Dette var ut fra tanken om det alminnelige prestedømme. Luther ville bruke ordet kristenhet isteden for kirke. «Luther viste stor tillit til den menneskelige fornuft når han

hevder menighetens frihet og myndighet til å administrere evangeliet. Menighetene har selv ansvar for hvordan de styres. De kaller og gir myndighet til de personer som er nødvendige og egnede til å ivareta menighetens åndelige tarv. Embetet har for Luther karakter av betrodd tjeneste, overdradd av menigheten selv. Gjennom en slik menighetskirke ville Luther gi et alternativ til den romersk-katolske kirkes hierarkiske oppbygging» (ibid:140). Luther avviste også at kirkens hellighet var knyttet til hvilken vigselfgrad man hadde, og at høyere opp i hierarkiet var helligheten større. At det fantes en religiøs elite som skulle være begrunnet ut fra evangeliet, avviste han også (ibid:140). Den augsburgske bekjennelse (CA) som er felles for alle lutherske kirker den dag i dag, har sin opprinnelse i riksdagen i Augsburg i 1530. I artikkel 7 beskrives kirken slik: «Men kirken er forsamlingen av de hellige, der evangeliet blir lært rent og sakramentene forvaltet rett.» (CA) Den verdensomspennende kristne kirke bygger på Jesus, hans liv, død og oppstandelse.

Kirken er der hvor Guds ord forkynnes (Henriksen 1994:208) og er sånn sett ikke egentlig avhengig av et sted. Etter luthersk kirkeforståelse er kirken både synlig og usynlig. Kirken er synlig i den forstand at vi kan se at kristne går inn i kirkerommet og deler Ordet og sakramentene. Likevel er kirken også usynlig, fordi vi ikke kan se hvem som tror (ibid:210). Kirkens oppdrag er «Å lovprise Gud for hans gjerninger, og å bringe budskapet om Guds gjerninger til hele verden, og la hans vilje bli forkynt» (ibid:213).

2.1.4. Nyere ekklesiologi

Vi kan se en større økumenisk tendens i nyere ekklesiologi enn tidligere. Siden Det annet vatikankonsil (1962-65) har både katolske og protestantiske teologiske miljøer publisert nytenkende og viktige bidrag til ekklesiologien. En enhetlig kirke er et sentralt tema, diskusjonene går på tvers av konfesjonsgrensene, og handler i større grad om den kristne kirke i generell forstand (Hegstad 2009:14). Fokuset på fellesskapet i kirken er blitt et viktig tema etter at kirken har mistet sin sentrale plass i samfunnet, og vekten er blitt lagt på den lokale kirkes fellesskap og dets betydning (Ibid:15). Hegstad trekker også fram at det at eskatologien på en måte har blitt gjenoppdaget, også har hatt betydning for ekklesiologien. Vi lever i spenningen mellom det som allerede er gitt oss av Guds rike og det som skal komme. Allerede, men ennå ikke (ibid:16). At kirken har mistet noe av sin posisjon, har ført til at den

har fått en større bevissthet om misjon, og at det er noe grunnleggende ved å være kirke, misjonal kirke.

2.1.5 IMI Kirkens ekklesiologi

IMI Kirken har ikke noen klart definert ekklesiologi. De er både lutherske og karismatiske med innslag som de har plukket opp i forskjellige miljøer. De har vært åpne for påvirkning fra kirker og miljøer som kan oppfattes som omstridte. Dette skriver jeg om i kapittel 1.5.1. For å beskrive hvordan IMI Kirken vil være kirke, må vi se på hva de tenker om fellesskapet og om tjenesten. Dette er to viktige området om blir trukket fram på nettsiden:

IMI Kirken sier om fellesskap:

Menigheten er ment å fungere som en familie. Skal det skje, trenger vi alle å være en del av et mindre fellesskap. Her får du hjelp til å leve livet som disippel av Jesus i din hverdag. Dette er det viktigste du kan bli en del av i IMI Kirken. (IMI Kirken)

Slik jeg forstår dette utsagnet mener IMI Kirken at det å være i et mindre fellesskap er det viktigste du er med på i menigheten deres. IMI Kirken sier om tjeneste:

I IMI Kirken er det bruk for deg! Vi trenger at alle som er med bidrar med sine gaver og talenter. Slik kan arbeidet i menigheten fungere og vokser videre, samtidig som du får bruke det Gud har lagt ned i deg. Her finner du en rekke muligheter til å bidra (ibid)

Også i boka *Jesus som forbilde* (Cave, M. og Ellingsen, E.E. 2012) skriver de om hva slags kirke IMI Kirken er og vil være:

Bibelen lærer oss at kirken er Jesu kropp i denne verden. som fellesskap representerer vi Jesus. Vi tror på en kirke som langt sterkere enn i dag reiser seg og er kirke på kirkens egne premisser. Eller om du vil: er det kirken er tenkt å være. (ibid:6)

Kirken er mennesker - mennesker som følger Jesus (ibid:28). I denne boka fokuserer Cave og Ellingsen på tre ord som beskriver kjennetegn på Jesu liv som et utgangspunkt for det å være kirke: Godheten, Ordet og miraklene. «Og vi tar til orde for at det nettopp er det samme som skulle kjennetegne dagens kirke.» (ibid:5). Bibelen forteller om at Jesus gikk omkring og gjorde godt, eller som det står i Bibel 2011: «Han gikk omkring overalt og gjorde vel» (Apgj. 10,38) Det er mange eksempler på at mennesker i møte med Jesu godhet fikk forvandlet sine liv. For eksempel kvinnen ved brønnen, (Joh. 4,7-29) og Sakkeus (Luk. 19,1-10). Jesus levde i Guds Ord, altså i hva Gud talte til ham. Jesus lærer oss å leve i Guds ord, at det taler til oss

hele tiden, og at det «er ment å prege livet vårt» (Cave, M. og Ellingsen, E.E. 2012:27). Bibelen, Guds Ord har noe å si oss, og kan gi en retning på livet, en kilde til visdom, og hjelpe oss til å forme bønnelivet. Mirakler, eller tegn og under var en stor del av Jesu liv. I Jesu liv hører undervisningen av Ordet og Guds kraft demonstrert, sammen. Dette utfordres IMI Kirken av, i følge Cave og Ellingsen (ibid:27)

Boka *Jesus som forbilde* gir mange eksempler på hvordan de tre kjennetegnene preger IMI Kirken ved at de forteller om selvopplevde historier om godhet, Ordets kraft og om tegn og undere. Cave og Ellingsen stiller også spørsmål ved hvorfor pinsekarismatiske kirker opplever stor vekst, spesielt i den sørlige verden, mens vestlige kirker, både i Norge og ellers i Europa opplever nedgang. «Vi synes det er betimelig å spørre om dette kan ha noe med vår egen fattigdom på at Gud griper inn» (ibid:156). Forfatterne understreker at Bibelen gir oss et bilde av en kirke hvor helbredelse er en del av dens identitet: «å bringe mennesker helbredelse til ånd, sjel og legeme er en naturlig del av hvem kirken er. Om Bibelens betydning for kirken sier forfatterne: «Skal vi være kirke og disipler som ligner Jesus, trenger vi å finne en god rytme for å leve nær Hans Ord» (ibid:86). I etterordet sier forfatterne:

På sidene som ligger bak har vi delt mange fortellinger om hva Gud har gjort i og gjennom menneskers liv. Vi gjorde det slik fordi vi ville du skulle se at vi snakker om liv mer enn bare prinsipper.

Videre skriver de at:

(...) vi har igjen blitt minnet om alt Gud har gjort blant oss -og (...) vi er blitt enda sikrere på at mer enn noe annet handler det om mennesker som er villige til å følge Ham. Jo flere av oss som blir med på det, desto synligere blir Han midt i vår verden. (Cave, M. og Ellingsen, E.E. 2012:177)

I informasjonsheftet om IMI Kirken kan vi også lese om menigheten, og hva den er tenkt å være. Bildet på menigheten som en kropp fra 1. Kor. 12, 27 trekkes fram:

Når vi tror på Jesus har vi alle plass på denne kroppen. Og når vi som fellesskap går sammen om å tilbe, tjene og følge han som er kroppens hode, Jesus, så blir også Jesus synlig for verden rundt oss (IMI Kirken 2007)

IMI Kirken har alltid vært opptatt av frivillige medarbeidere: «Å være med i en tjeneste innebærer også økt eierskap og påvirkning» (IMI Kirken 2007:29). Martin Cave sier:

Min erfaring er at folk i stor grad blir som det miljøet de går i hjelper de til å bli. (...) Derfor gjorde vi Godhet³ sammen, som menighet, og på den måten kunne vi hjelpe hverandre inn i noe som var viktig (IMI Kirken 2007:29)

2.2 Kirkevekst

I forlengelse av IMI Kirkens egen forståelse av å være kirke, er det naturlig å stille spørsmålet om hva kirkevekst er. Er det at kirkene kan telle at det kommer flere til gudstjenestene? At flere døpes, konfirmeres og vies i kirken? Eller er det at flere mennesker tar et standpunkt og bestemmer seg for å si ja til Jesus som Herre og frelser og følge Ham? Antakelig handler det ikke bare om det ene eller det andre. Det er ønskelig at kirken skal vokse i antall men også at den skal blomstre og være en levende kirke. Når vi ser på IMI Kirken og deres utvikling de siste 30 årene har det skjedd en voldsom utvikling, både i antall og innhold. Medlemstallet har steget og antallet prosjekter de involveres i eller setter i gang har økt. Jeg vil se litt på hva kirkevekst er. Hvem opplever vekst og hvorfor opplever de vekst?

Harald Hegstad skriver at «Menighetens vekst og utvikling er ikke bare et resultat av menneskelige anstrengelser, den har noe hemmelighetsfullt og uforutsigbart over seg» (Hegstad 2003:5). Veksten kommer fra Gud, slik det står i 1. Kor. 3,6 : «Jeg plantet, Apollos vannet, men Gud ga vekst». Og det at menigheten skal bygges opp kan vi lese om i mange bibeltekster, spesielt hos Paulus i Rom. 15,2, Ef. 4,12-16.29, 1. Kor. 14,12.26, og 2. Kor. 12,19. Det handler om at kirken må nå ut til flere, en oppbygging utover, og det at kirken bygges opp innad, en åndelig vekst og modning av fellesskapet og fellesskapets medlemmer. Men selv om det er Gud som er subjektet i vekstprosessen, er det vårt ansvar å bruke det vi har fått av talenter og gaver til å være med og bygge opp menigheten. Vi skal ikke grave ned talentet, da blir vi som den dårlige forvalteren i Matt. 25,14-30.

I kirken kan ikke veksten nødvendigvis leses av på tall for oppslutning, hvor mange ansatte eller hvor mye penger givertjenesten får inn. Det egentlige kriterium for menighetsutvikling ligger i Jesu kall til sin kirke, både når det gjelder hva den skal *være* og hva den skal *gjøre*. Ut fra dette setter Hegstad en definisjon av begrepet menighetsutvikling: «Et målrettet arbeid for

---

³Godhet - viser her til Godhetsfestivalen som jeg har skrevet om i innledningen under 1.1.

å sette menigheten bedre i stand til å være det den er kalt til å være, og å gjøre det den er kalt til å gjøre» (ibid:6). I Dnk, som betegnes som en folkekirke ligger utfordringen i menighetsutviklingen i at den er en kirke for alle døpte, uavhengig av deres engasjement og aktivitets nivå, og den er kirke for de som ønsker et forpliktende og utfordrende trosfellesskap. Dette må man ta høyde for. I følge Hegstad ligger det et «potensiale i dobbeltheten mellom folkekirke og kjernemenighet» Det må dreie seg om «én strategi med ulike aspekter som henger sammen og forutsetter hverandre» (Hegstad 2003:9). Ofte har folkekirketenkningen og misjonstanken vært forstått som to kirkeforståelser som ikke lar seg forene. Dette mener Hegstad er en statisk måte å tenke på. Kirkemøtet forsøker å utfordre denne tankegangen med å snakke om en misjonerende folkekirke, slik vi finner i Dnks visjon (Dnk:2014) I en statisk folkekirketenkning

oppfatter (man) menighetens (les: prestens) oppgave å bevare og bekrefte gjennom å vedlikeholde et gudstjenesteliv og kirkelige ritualer på en måte som styrker den kristne identiteten og gir livsmestring og livshjelp til dem som bruker dem, uten å utfordre utover dette (Birkeland, Hegstad og Lannem 2012:21).

Samtidig finnes det en statisk måte å tenke på hos menighetskjerner, hvor man «tegner tydelige mønstre der noen er innenfor og andre utenfor» (ibid:21). I følge Hegstad er det mulig å både bekrefte og utfordre, i en mer dynamisk kirkeforståelse. I en dynamisk kirkeforståelse må man kunne «bekrefte folks usikre og vaklende Jesus-tro, men samtidig utfordre på sider ved troen som man tidligere ikke har grepet» (Hegstad 2004:6). Hegstad mener at man må kunne utfordre denne troen uten å underkjenne den. Men det må alltid holdes fram en mulighet for omvendelse og en ny begynnelse i kirkens forkynnelse (ibid:6). Hegstad beskriver også det han kaller folkekirken som misjonsmodell. I denne forbindelsen sier han om misjon:

...at misjon ikke bare er noe som kommer *forut* for folkekirken, og leder fram til etableringen av den. Misjon er heller ikke noe som kommer først etter at folkekirken er avviklet. Ut fra et eskatologisk perspektiv bør kirken forstå si virksomhet som misjon uansett om den kan beskrives som folkekirke eller ikke. Det er misjon når kirken utfører sin sendelse med evangeliet om Guds rike til alle mennesker (Hegstad 2004:6).

Dersom et slikt misjonsperspektiv skal kunne ha noe for seg, må det ifølge Hegstad på følger i praksis: «I et misjonalt perspektiv er det ikke mulig å opprettholde gamle former og tradisjoner for deres egen skyld» Kirkens oppdrag er en konstant størrelse, må virkemidlene og formene variere med konteksten og situasjonen. Kirken risikerer å bli et museum eller rett

og slett irrelevant for mennesker i dag om den tviholder på former, tradisjoner og posisjoner for deres egen del. Vitalisering og fornyelse må til hvis ikke kirkens organisasjonsformer og arbeidsformer skal stå igjen som noen tomme skall, skriver Hegstad (ibid:7)

2.2.1 Kjennetegn på menigheter som vokser

Jeg synes det er viktig å ta med noen konkrete kjennetegn på menigheter som vokser. Teologen Ove Conrad Hanssen var tilknyttet IMI Kirken i over 20 år og ga i 2007 ut en bok om visjoner og strategier for utvikling og vekst i lokale menigheter: Et godt tre bærer god frukt. (Hanssen 2007) Hanssen skriver der om IMI kirkens vekst: «En slik utvikling ville ikke vært mulig uten et lederskap med klare visjoner og ulike praktiske strategier for livet og tjenesten i menigheten» (ibid:10) I denne boka trekker Hanssen blant annet fram Christian A. Schwartz's «8 kvaliteter ved voksende menigheter i vår tid, basert på undersøkelse av 1000 menigheter i 32 land.» (ibid:99)

1. Utrustende lederskap. Et hovedperspektiv på en leders oppgave: å utruste andre til tjeneste.
2. Nådegavebasert tjeneste. Et viktig prinsipp at de som tjener i menigheten gjør det ut fra de nådegaver de er utrustet med.
3. Engasjert trosliv. Mennesker er hengivne overfor sin menighet, og ønsker å leve ut de sannheter de tilegner seg der.
4. Funksjonsdyktige strukturer. Villighet til å prøve, og underordne menighetens ordninger, på spørsmålet om de tjener menighetens egenart og dens oppdrag.
5. Inspirerende gudstjenesteliv. Gudstjenester som ikke oppleves som kjedelige, men som har kvaliteter som gir mennesker lyst til å komme.
6. Livsnære grupper. Menighetens medlemmer samles i små grupper hvor de kan erfare personlig fellesskap og hjelp når livet er vanskelig.
7. Behovsorientert evangelisering. De av menighetens medlemmer som har nådegave til å evangelisere søker å utnytte alle eksisterende kontakter til å vitne.
8. Omsorgsfulle relasjoner. Menigheten er preget av troverdig, praktisk nestekjærlighet.

Dette bringer oss videre over på hvordan kirken blir ledet:

2.3 Ledelse i kirken med vekt på bibelske modeller

Hvordan en kirke blir ledet, er avgjørende for hvordan den fungerer. Knud Jørgensen skriver i sin bok *Equipping for service* at påvirkning er et nøkkelord i lederskap, men at lederskap er mer enn hva lederen er eller gjør. Lederen, medarbeidere og situasjonen påvirker hverandre i

denne prosessen som er ledelse, og lederen påvirker gruppen til å oppnå et uttalt mål i en spesiell situasjon (Jørgensen 2012:8) Jørgensen sier at i lederskap i NT kalles *diakonia* (ibid:xiii) Videre skiller han mellom *management* og *leadership*, som begge oversettes til *ledelse*. Management beskriver han som en vitenskap, mens lederskap er en kunst (ibid:3) Jørgensen tar til orde for at kirkens ledelsesmodell er feilslått. En herskemodell, preget av hierarki, posisjoner og prestasjoner vært rådende mange steder har, isteden for en tjenermodell som legger vekt på å utruste andre til tjeneste. Det er tjenermodellen som er den bibelske modellen. Jørgensen hevder at kirken har lidit siden det 300-tallet, på grunn av dette falske skillet mellom presteskapet og lekfolket. Dette er ikke bibelsk, skriver Jørgensen, og viser til 1. Pet. 2,9: «Men dere er en utvalgt slekt, et kongelig presteskap, et hellig folk...» Tjenesten for Gud skal Guds folk skal dele på, og det legges ikke skjul på at det er forskjellige oppgaver og tjenester, alle skal ikke være prester! Den bibelske modellen er Jesusmodellen: og hans hovedoppgave var helt klart å reprodusere seg selv i de tolv disiplenes liv, med det for øye å transformere dem fra å være etterfølgere til å bli ledere. Jørgensen sier det slik: «The Christian leader gets people involved in doing what he/she is doing - if not, he is primarily a performer» (ibid:2).

2.3.1 Lederen som tjener

Jørgensen hevder at sekulære ledelsesmodeller og teorier ikke uten videre kan overføres til en kirkelig kontekst bare ved å tilføye noen bibelvers, det blir å starte i feil ende. Hovedperspektivet i bibelske modeller for lederskap er tjeneste/diakonia. Alle andre bibelske perspektiver må sees i lys av ordet tjeneste. (Jørgensen 2012:23) I NT brukes det fire forskjellige ord for tjener: Diakonos, doulos, hurpetes og leitourgos. Diakonos er en tjener eller servitør. Fokuset ligger på at det er en oppgave som skal gjøres, f.eks. i teksten om Marta og Maria i Luk. 10,40, det handler om funksjon og praksis; Doulos betyr slave; og fokuset ligger i det å være tjener i relasjon til en herre. I Fil. 2,7 bruker Jesus dette om seg selv; om å ta på seg en tjenerskikkelse. Også Paulus bruker dette om seg selv i Rom. 1,1: «Paulus, Kristi tjener...», og dette beskriver tjenerens lydighet mot en herre. Ordet huperetes brukes om en tjener som står i et forhold til en autoritet som må respekteres. Det er brukt i 1. Kor. 4,1. Leitourgos brukes om en tjener, ansatt i en organisasjon. Og denne tjeneren må opptre på en slik måte at strukturer og relasjoner fungerer på til beste for hele organisasjonen.

Den kristne lederrollen må bygge på dette tjenerperspektivet. Det greske ordet for leder; hodegos finner vi så og si ikke i Bibelen og det benyttes aldri for å beskrive Jesus. Hodegos betyr en leder som hersker og dominerer. Dette er brukt i den Hellenistiske men også den vestlige ledelsesmodellen. Jesus tok sterkt avstand fra et slikt lederskap, og snur isteden ledelsesmodellene på hodet og viser oss at lederen er tjener (Jørgensen 2012:24).

2.3.2 Misjonalt lederskap

Kirkens oppdrag er kort fortalt misjon, slik vi leser i misjonsbefalingen i Matt. 28,18. Men misjon er ikke noe kirken bare gjør, men det er noe den skal være. I å være en misjonal kirke er det misjonale ledskapet avgjørende, skriver Jørgensen (Jørgensen 2012:68). Lederskap er en avgjørende viktig tjeneste, hvor man er avhengig av Den hellige ånd, for som vi kan lese i Bibelen; omfattende forandringer i noe menneske ved Ånden krever ledelse av mennesker som selv er blitt forandret i Ånden. Som tidligere nevnt, er ikke skillet mellom prest og lekfolk bibelsk, det hører til i den konstantinske kirke. Å bryte med dette vil forandre prestens arbeid ganske dramatisk. Jørgensen skriver at kirken trenger rollemodeller, ikke administratorer og utøvere. Misjonalt lederskap legger vekt på disippelskapet, det personlige lærlingeforholdet. Jørgensen siterer Darrel Guder:

...vi har glemt å lese NT slik det er ment å leses, som en istandsetting av Guds folk til misjon. Når den den tolkningsnøkkelen mangler i våre bibelstudier, blir ethvert aspekt av vår tjeneste redusert og fanget i en fortynnet versjon av evangeliet (Jørgensen 2012:68)

Jørgensen trekker videre fram Efeserne 4, 10-16 hvor tjenestene er ramset opp: « Og det var han som ga noen til å være apostler, noen til profeter, noen til evangelister og noen til hyrder og lærere, for å utruste de hellige til tjeneste så Kristi kropp bygges opp.» Om ikke alle tjenestene er i funksjon vil ikke kirken være det den er tenkt til å være. Det er med utgangspunkt i Efeserne 4 at Alan Hirsch og Michael Frost også skriver om *Det femfoldige lederskap* eller *Det apostoliske lederskap*, som han kaller APEST. (Frost and Hirsch 2013: 210-211) Alan Hirsch er grunnlegger og leder av Forge Mission Training Network (Forge Mission Training Network). Alan Hirsch holdt et seminar i IMI Kirken mens jeg var der, den 19. januar 2015, for staben og alle interesserte, og han fortsatte dagen etter med en

fortsettelse på temaet for staben. I den sammenhengen sa Martin Cave: «Dette budskapet gjelder oss! Det femfoldige er en nøkkel»

Bokstavene APEST står hver av tjenestene i Efeserne 4, 11: Apostel, Profet, Evangelist, Sheperd (Hyrde) og Teacher (Lærer). Frost og Hirsch skriver at uten det apostoliske lederskapet, altså APEST vil det ikke være mulig å reise en misjonal kirke, og hvis det mot formodning skulle skje, vil den ikke bestå lenge fordi den vil mangle den lederstrukturen som holder over lang tid (Frost og Hirsch 2013:205) Hirsch sa da han var i IMI Kirken at kirken er en historisk greie. Den forandrer seg, og må forandre seg med folk. Å ta 1600-talls ekklesiologi (som han mente vi fortsatt opererer med i dag) og få det til å virke i det 21. århundre, vil skape flere problemer enn man kan løse. Han sa også at man alltid må gå tilbake til Jesus for å sjekke ut om man er på rett sted, ekklesiologisk. Hirsch skriver om at kristen misjon alltid starter med Jesus og må defineres av ham. Deretter må kirken og ekklesiologien defineres av misjonen, eller oppdraget, ikke motsatt. (Hirsch 2006:142-143)

2.4 Missiologi

Ordet *missiologi* brukes også på norsk. Mens ordene *misjonal* og *missional* brukes om hverandre i litteraturen.

Misjon er ikke noe nytt begrep i kirken, men det har ikke stått i sentrum i den lutherske ekklesiologiske tradisjonen. (Aano 2011:137) Misjonsfokuset har ligget hovedsakelig i misjonsorganisasjonene. Kirken har på en måte sett på seg selv som resultatet av misjon, og at oppdraget er fullført. Misjonen ble en sak for de spesielt interesserte. (ibid:137). Men vi ser at kirkene i vesten taper oppslutning, og virker uaktuell og uinteressant på mange vanlige mennesker. Statistikken for Dnk for 2014 viser nedgang i antall døpte; 59,3 % av alle fødte blir døpt, en nedgang på 7,6 % de siste fire år. Andelen av 15-åringer som ble konfirmert er på 62,9% en nedgang på 2,4 % de siste 4 år. Andelen kirkelige gravferder av døde var på 90,2%, en nedgang på 2,1%. 74,3% av Norges befolkning er medlemmer av Dnk. (SSB) Vårt Land publiserte 31. mars 2015 (Vårt Land) tall fra MMI undersøkelse om tro. I denne undersøkelsen sier 38 % at de tror på Gud. Like mange sier at de ikke tror på Gud. 24% svarte at de var usikre. Mens kirkene i Norge og store deler av Europa og Nord-Amerika taper terreng, ser vi at mange kirker i for eksempel Asia og Afrika opplever både fornying og

vekst. (Haug :1) Normisjon hadde en evangeliseringsaksjon i Kambodsja i februar i år, hvor 60 personer fra Norge deltok, blant annet er IMI Kirken sterkt inne i dette arbeidet. I løpet av fire dager ble mer enn 2000 mennesker frelst, ifølge Normisjon (Normisjon 2015) Kina er også et eksempel på et land der veksten har vært enorm, og det etter kulturrevolusjonen og forbudet mot kirker. En rapport fra 2010 anslo at det da var over 100 millioner kristne i Kina. I 1949 var det 750 000. (Åpne Dører)

Tanken om den misjonale kirke bygger på at kirken i vesten nå befinner seg i et paradigmeskifte. Mens kirkene i Asia og Afrika opplever vekst, opplever kirkene i vesten det motsatte. Det vil i følge Jørgensen si at vesten er blitt en misjonsmark, og det må få konsekvenser for hvordan kirken må være og arbeide. Den konstantinske tankegangen som har fulgt kirken siden 300-tallet er blitt en hindring mot misjon. At Konstantin gjorde kirken til en rikskirke betød også et ekteskap mellom kirke og makthavere. Dette «forvandlet en misjonerende kirke til en pastoral institusjon» (Jørgensen 2003:8) Med denne forvandlingen fulgte en struktur som lignet på samfunnsstrukturen, og mennesker ble tvunget til «kristianisering» Den konstantinske tradisjonen har gitt kirken makt og innflytelse i samfunnet, men visjonen om en misjonal kirke kritiserer altså denne måten å være kirke på. Jørgensen understreker at «Den konstantinske kirkes kjennetegn svarer til en luthersk forståelse av at kirken er der hvor evangeliet forkynnes og sakramentene forvaltes» mens «En missional kirke vil si kirken der hvor Guds folk - i etterfølgelse av Kristus - deltar i Guds misjon i væren, ord og gjerninger i levd hverdagsliv» (Jørgensen 2003:8) Symbolene i den konstantinske kirke er det sakrale, stedet, tempelet og ordet. I den missionale kirke er symbolene hverdag, helhet, veien og etterfølgelse. (ibid:8) Jørgensen skriver om at kirken må «bevege seg fra å være *market-driven* til å bli *mission-oriented*. Og om menigheten skal bli misjonsorientert, starter det med en «fornyelse av våre personlige og felles åndelige liv gjennom tilbedelse og åndelig liv» Å være misjonal kirke handler om at vi gjenoppdager kildene, «om å vende tilbake til det som gjør oss til salt og lys» (ibid:2) Jørgensen undrer seg over

hvordan vi i århundrer har klart å gjøre hele det kjente kirkelige apparatur til en så integrert del av evangeliet og hvordan vi har gjennomført en konsekvent reduksjon av evangeliet (fra det å gjøre til disipler til en selvopptatthet med min personlige frelse) og en reduksjon av hva det vil si å være kirke - fra den ene, hellige katolske og apostoliske kirke til en kirke som definerer seg bare gjennom hva den gjør - Ordets forkynnelse og forvaltningen av dåp og nattverd (ibid:8)

Med dette fokuset ble gudstjenesten kirkens primære oppgave, fortsetter Jørgensen. Det man da glemte, var at kirken er ment å ha andre funksjoner, som å skape fellesskap, disippelgjøring, vitnesbyrd og tjeneste. Med en slik inadvent kirke ble det ikke plass til lekfolkets tjeneste, utrustning, nådegaver og misjon. Jørgensen skriver videre om begrepet *Missio Dei*, Guds misjon. Tanken i denne teologien er at det er Gud som er initiativet til misjon, og dermed blir kirkens folk et folk som er sendt, og han understreker: «at være kirke er at være i misjon; ikke en kirke som driver misjon, men som er misjon i væren og ord og gjerning og livsstil og tiltrekningskraft» (ibid:9) Frost og Hirsch skriver om hvorfor de gode gjerningene, handlig hører med i et misjonalt liv, der de siterer Buber: «To do good deed is to fill the world with God; to serve God in truth is to draw Him into life» (Frost og Hirsch 2013:178) Videre skriver de at bare en messiansk spiritualitet gir oss ressursene til å gjøre det ordinære hellig og skape en daglig forbindelse mellom himmel og jord. Det postmoderne mennesker lengter etter er ikke bedre læresetninger eller en klarere teologi, men rett og slett godhet inn i en kaotisk og tilfeldig verden. Som Jesus selv sa: «Slik skal deres lys skinne for menneskene, så de kan se de gode gjerningene dere gjør, og prise deres Far i himmelen» (Matt. 5,16) (Frost og Hirsch 2013:182)

2.5 Diakoni

Det finnes ingen kort og presis definisjon på hva diakoni er. Ordet diakoni er hentet fra Bibelen og det greske ordet for tjeneste; diakonia, og sammen med verbet diakonein; å tjene og substantivet diakonos; tjener brukes det ca 100 ganger i NT. Det lutherske verdensforbund sier i Diakoni i kontekst at «...diakoni er et teologisk begrep som viser til kjernen i kirkens identitet og oppdrag» og «...diakoni er et kall til handling som svar på menneskelig lidelse og urettferdighet, og som omsorg for skaperverket» (LVF 2010:8). Den norske kirke har kommet fram til denne definisjonen i Plan for Diakoni i Den norske kirke:

Diakon er kirkens omsorgstjeneste. Den er evangeliet i handling og uttrykkes gjennom nestekjærlighet, inkluderende fellesskap, vern om skaperverket og kamp for rettferdighet (Kirkerådet 2008:4).

Visjonen for Dnks diakonale tjeneste beskriver hva kirken tenker om den diakonale tjenesten, og hva den skal være: «Guds kjærlighet til alle mennesker og alt det skapte, virkeliggjort gjennom liv og tjeneste» Kirkerådet 2008:3).

Hva diakonien har hatt fokus på gjennom historien har variert. Man kan se på diakonien i to paradigmer. Dette er blant annet beskrevet av Kai Ingolf Johannessen i boka *Diakoni - en kritisk lesebok* og av Johannes Nissen i *Diakoni og menneskesyn*: Det tradisjonelle eller klassiske karitative paradigmet kalles også det velferdssentrerte paradigme (Johannessen 2009:31), eller diakoni i snever betydning (Nissen 2010:31) Denne forståelsen fokuserer på konkrete handlinger rettet mot trengende mennesker (i nød.) Nissen bruker eksempler som 2. Kor. 5,18; forsoningens tjeneste og oppramsingen av nådegavene i Rom. 12,7 og Apgj. 6,4; ordets tjeneste. En annen sentral tekst er også Matt. 25,44 hvor det å tjene eller hjelpe eksemplifiseres med å gi den tørste noe å drikke og den sultne noe å spise (Nissen 2010:31). Det er det enkelte menneske som er mottager av handlingene. Den snevre betydningen av diakoni tar utgangspunkt i at det greske ordet «diakonia» betyr tjeneste ved bordene. Det henvises til Fil. 2, 6-11 som man så har avledet betydninger som å tjene og sørge for livsunderhold ut fra. På denne måten forstår man diakoni som Jesus-etterfølgelse, og at hele livet må være tjeneste. Dette paradigmet beskriver diakonien som konsekutiv.

Det kirkesentrerte paradigme eller diakoni i vid betydning beskriver en måte å være kirke på, og sees på som en «integrert, sentral og vesentlig del av kirkens oppdrag (Johannessen 2009:31). I dette paradigmet er tjenesten aldri selvpålagt. Hvem som er arbeidsgiveren er vesentlig i forhold til tjenesten. Man handler ikke ut fra fromme eller etiske krav (Nissen 2010:33). John Collins og hans undersøkelse av hvordan diakoniordene ble brukt i gresk samtid har hatt innvirkning på dette synet. Han mener at ordet diakonia ikke betyr tjeneste ved bordene, men at grekerne brukte ordet om en som formidler eller er budbringer. Ordet kan også bety en tjener som utfører sin herres pålagte oppgaver, eller er redskap for forandring. Hvem man er sendt fra blir da vesentlig. (ibid:33) Dette paradigme beskriver diakonien som konstitutiv.

Ifølge Normisjons strategidokument 2012-2015 «springer kristen diakoni ut av troen på den treeninge Gud som har skapt alle mennesker og ønsker å nå oss med sin kjærlighet» (Normisjon 2012:12). Diakonien er derfor en uløselig del av misjonsoppdraget. For å skape troverdighet for evangeliet sees kjærlighetens tjeneste er særlig nødvendig. Det

blir tydelig at alle både er mottakere og givere av diakoni når diakonien forankres i fellesskapet. Derfor har alle behov for å bli elsket, og alle sendes ut i kjærlighet. Diakonien tar utgangspunkt i hvilke omsorgsbehov som til enhver tid må dekkes og gjelder alle som trenger helhetlig menneskelig omsorg. «Slik lever vi ut og vitner om den selvhengivende kjærlighet som drev Jesus Kristus til oss og som han har sendt oss til å leve ut. Diakonien har utspring i søskenkjærligheten i det kristne fellesskapet, men i kjærlighetens etterfølgelse får den adresse overalt hvor Kristi forsoning forkynnes» (Normisjon 2012:12).

Det trinitariske Gudsforståelsen er også utgangspunktet for *communio*-tanken. I denne *communio*-tanken ligger kirkens kall til å være et diakonalt fellesskap. Tron Fagermoen skriver om dette. Kirken er kalt til å være et «solidaritetsfellesskap som er et gjenskinn av den kjærligheten som gjensidig strømmer mellom personene i guddommen» (Fagermoen 2005:17) Fagermoen beskriver videre kirken som en vev av relasjoner «hvor mennesker gir og får del i hverandres gaver og omsorg, og hvor fellesskapet oppfordres til å bære hverandres byrder» (ibid:17) Det understrekes av bevegelsen i denne *communio*-tanken ikke må rettes bare innover i fellesskapet, da står den i fare for å bli selvopptatt, men at den også rettes utover mot verden. Fagermoen siterer Dietrich Bonhoeffer ord om kirken: «Kirken er bare kirke når den er til for andre» (ibid:17). Eller man kan si som i *Diakoni i kontekst* at «diakonien faktisk utgjør selve DNA-et, altså selve kjernen i hva det vil si å være kirke» (LVF 2010:5).

Ulike menigheter har ulikt fokus på det diakonale arbeidet, eller ulik profil. I rapporten *Kirke og helse -Kartlegging av diakonalt helsearbeid innen Den norske kirke* beskriver Angell og Selbekk fem ulike profiler:

1. Omsorgsorientert profil - Vektlegging på besøkstjeneste, sorggrupper, ungdomsdiakoni og rusomsorg.
2. Samarbeidsorientert profil - Samarbeid med kommunen på kriseteam, samarbeid med idelle og humanitære organisasjoner og institusjoner.
3. Kirkeorientert profil - Religiøse aktiviteter som f.eks. bønnegrupper, alphakurs, og sangkor for barn.
4. Politisk og nødsorientert profil - Vektlegging på krise- og nødsarbeid og internasjonalt politisk arbeid.
5. Institusjonsorientert profil - Drift av diakonale institusjoner, gjerne i samarbeid med kommunen. (Angell og Selbekk 2005:7)

2.6 Kallsetikken

Kallet til tjeneste for nesten er det sentrale i luthersk kallsetikk. Tjenesten for våre medmennesker i jobb familie og samfunn er å tjenes Gud. Kallet er ikke noe åndelig eller spesielt. Det er ikke noe mer fromt å utføre religiøse eller åndelige oppgaver enn de hverdagslige oppgaver. Det kan sies på denne måten, med Wingren: «Allt som bringar mig i relation til andra människor, allt som gör mina handlingar til händelser i andras liv rymmer en «kallelse»» (Wingren 1970:76). Bakgrunnen for denne forståelsen finner vi i forståelsen av menneskets forhold til Gud. Mennesket er samtidig fritt og bundet. Fri og rettferdiggjort i troen overfor Gud, fordi frelsen er Guds gave, den kan ikke mennesker gjøre noe selv for å få. Bundet, fordi det er skapt til å leve sammen med andre mennesker og tjene de. (Schmidt 2011:176). Kallsetikken nevnes også i *Diakoni i kontekst* som viktig for diakonal praksis: «Hverdagslivet blir en viktig arena for å vise Guds omsorg for alt det skapte» (LVF 2010:69).

2.7 Diapraksis

Ordet diapraksis ble introdusert av den danske teologen Lissi Rasmussen i 1988. Hun har erfaring fra Afrika og Europa med at dialog er en «levende prosess» og at det er en måte å leve i sameksistens på. «Derfor vil jeg gjerne introdusere begrepet *diapraksis*» skriver hun, og hun forklarer begrepet slik: «Mens dialog betegner en relasjon det det å snakke sammen står sentralt, betegner diapraksis en relasjon der felles praksis er det essensielle» (LVF 2010:89). *Misjon i kontekst* viser til eksempler på diapraksis for eksempel fra India, hvor man forsøker å finne en felles plattform for mennesker med ulike tro kan «stå sammen i engasjement for å fremme rettferdighet, sikre bedre livskvalitet og lindre menneskers lidelser» (LVF 2004:49) Larsen refererer i sin masteroppgave til Rasmussens beskrivelse av begrepet diapraksis som «den interaksjon som skjer når mennesker med forskjellig tro arbeider sammen, med sikte på å bedre medmenneskers livskvalitet» Fokuset ligger i at «å gjøre kommer før å vite» (Larsen 2012:17).

3 Metode

I dette kapittelet vil jeg gjøre rede for mitt valg av metode. Denne studien er benytter kvalitativ metode. En kvalitativ metode innebærer at det man studerer og kommer fram til ikke lar seg måle i kvantitet eller i frekvenser. Kvalitativ metode går i dybden og legger vekt på betydningen av det man finner. Kvalitativ forskning kjennetegnes ved at man søker å «finne en forståelse av en sosiale fenomener» (Thagaard 2013:17). Måten man gjør det på kan være å gå tett inn på felten ved å utføre intervjuer eller observere. I en kvalitativ studie kan «tolkning og analyse sees som to sider av samme prosess, fordi vi ikke kan beskrive og kategorisere hendelsesforløp uten samtidig å tillegge hendelsene mening» (ibid:37). En fortolkende teoretisk retning er vesentlig når man benytter seg av kvalitative metoder. Et fenomenologisk vitenskapssyn tar utgangspunkt i opplevelsen, som er subjektiv, og ønsker å forstå en dypere mening i en eller flere enkeltpersoners erfaring. Forskerens egne refleksjoner over sine erfaringer kan være et utgangspunkt for forskningen. «Fenomenologien bygger på en underliggende antakelse om at realiteten er slik folk oppfatter at den er» (ibid:40).

En casestudie er en form for design innen kvalitativ forskning som forsker på en eller flere avgrensede enheter. Denne studien er en enkeltcasestudie. Kjennetegnet ved en enkeltcasestudie er at oppmerksomheten er avgrenset til en gruppe, hendelse eller institusjon (Johannessen, A., Tufte, P.A. og Cristoffersen, L. 2010:87-88). Denne studien har flere analyseenheter, dvs. at jeg har fått informasjon fra flere enheter; flere grupper, individer eller hendelser (ibid:88). Informasjonen er hentet inn ved hjelp av intervjuer, men fordi jeg har valgt å kombinere min praksisperiode med innsamling av data til denne oppgava, har jeg hatt muligheten til å kunne benytte deltakende observasjon i stor grad i tillegg. Slik har jeg kunnet samle inn så mye informasjon som mulig i løpet av de fire ukene jeg oppholdt meg i Stavanger. Jeg har også søkt å finne skriftlige kilder som kan si meg noe om IMI Kirkens diakoniforståelse og kirkeforståelse. Noe av dette kommer fram i kapittelet om IMI Kirkens bakgrunn og historie, og i teorikapittelet. Jeg går også igjennom andre skriftlige kilder under beskrivelsen av funnene i kapittel 4.4.

Jeg har hver dag skrevet logg over hva jeg har vært med på og reflektert rundt dette. Der det har vært naturlig har jeg deltatt på lik linje med de andre. Om jeg var med på en bønnesamling og vi skulle gå sammen tre og tre for å be, har jeg ikke stått på utsiden og sett

på, men vært med i ei gruppe. Hvorvidt jeg har deltatt aktivt har variert. Jeg har forsøkt å ha et litt tilbaketrunket fokus i mange sammenhenger, har prøvd å tenke: hva er det jeg ser nå, hva er det som skjer, og hva gjør det med meg? Å bruke deltakende observasjon gir en mer utfyllende informasjon om det man forsker på og finner i intervjuer. Er det for eksempel slik som de sier at det er? Hvordan opplever jeg å være i denne menigheten? Ulempen med å delta aktivt er at man ikke ser hva som foregår rundt en sjøl, man er mest fokusert på sin egen opplevelse og man blir preget av følelser man opplever. Refleksjon er i følge Askeland «... indre grubling for å skapa mening. det er å stilla spørsmål for å lære av erfaring og utvikla kunnskap frå praksis» (Askeland 2011:34). Kritisk refleksjon tar utgangspunkt i egne opplevelser og erfaringer i praksis. Vi gransker de for å få tak i underliggende verdier og teorier og hvordan konteksten påvirker meningene som vi bygger arbeidet på. «Å verte medviten om dette skapar grunnlag for endringar i haldningar og handlingar» (ibid:39). Kritisk refleksjon er i følge Askeland både en kognitiv og en emosjonell prosess. (ibid:40).

Formålet med observasjon i forskning er å tilegne seg ny kunnskap, i mitt tilfelle som et supplement til intervjuene. Jeg har vekslet mellom å være observerende deltaker og tilstedeværende observatør. Jeg har forklart hvorfor jeg var tilstede når jeg kom i snakk med folk, og staben ble jo informert om hvorfor jeg var der. Men for de store mengdene som kom på gudstjenester og på Impuls f.eks, visste de ikke at jeg observerte de i forbindelse med en studie. Selv om noen ble observert under skjult observasjon, vil ikke de kunne gjenkjennes i denne studien. Det er tatt hensyn til at de involverte ikke må skades av delta i observasjonen (Johannessen, Tufte og Christoffersen 2010:126)

Jeg har intervjuet 6 ansatte og foretatt tre gruppeintervjuer, en gruppe med kvinner (Gr. 1) og en gruppe med menn (Gr. 2) og en gruppe med mannlige studenter fra bibelskolen (Gr. 3) Fordi jeg synes det ble en for stor overvekt av menn totalt sett, fikk jeg tak i to unge jenter som også var med da jeg intervjuet Gr. 2. Av de ansatte er det to kvinner og fire menn. Jeg valgte ut personene ut fra hvilken rolle de hadde i menigheten, og valgte da de to pastorene, leder av ungdomsarbeidet og leder av det internasjonale arbeidet, disse er menn. Jeg valgte å intervju den internasjonale lederen med tanke på fokuset på diapraksis som jeg har forsøkt å belyse i oppgaven. Pastorene ble valgt på grunn av sin sentrale rolle, og den eldste av dem har vært med på utviklingen av IMI Kirken helt tilbake til 1979. Ungdomslederen ble valgt på grunn

av at det var viktig med et fokus på ungdommene. Av de to kvinnelige ansatte er den ene kona til pastoren som har vært der lengst, og som har vært en viktig brikke i utviklingen av menigheten. Hun er sektorleder for cellegruppene, har også veiledningsansvar og er en slags morsfigur i menigheten. Den andre kvinnelige ansatte er leder av barnearbeidet. Hun ble valgt på grunn av å få belyst barnas rolle og hvordan barn blir tatt på alvor, i lys av barnekonvensjonens artikkel om åndelig utvikling. Dette er et tema som er aktuelt med tanke på linken til Diapraksisprosjektet som jeg nevnte i under presentasjon av tema i kap. 1.2.

Jeg opplevde det litt vanskelig å finne fram til informanter til gruppene. Dette hang muligens sammen med at jeg til tider hadde litt problemer med å vite hvilket fokus jeg skulle ha på det jeg var med på, og hva jeg skulle velge å være med på, eller ikke, som jeg skriver om i kapittelet om kritikk av min egen forskerrolle.

Min praksisveileder hjalp meg å finne fram til de gruppene jeg kunne intervju. Gruppen med kvinner (Gr. 1) var en fast cellegruppe som min veileder var leder for. Den kvelden jeg skulle intervju dem var oppmøtet dårlig, det var bare tre av åtte som møtte. Ikke før etterpå tenkte jeg på at det kanskje hadde innvirkning på svarene at min veileder, som er ansatt i IMI, var tilstede under intervjuet. Jeg tok det da opp med gruppa, men de mente at det hadde ingen betydning.

Gruppa med menn (Gr. 2) var også en fast cellegruppe, der møtte fem, og i tillegg fikk jeg med to unge jenter på dette intervjuet. Jeg ønsket å få opp andelen kvinner og grunnen til at de ble tatt med på dette gruppeintervjuet, var at jeg da hadde få dager igjen av oppholdet, og måtte effektivisere intervjuene. Det kan tenkes at unge jenter på 21 og 25 år vil kunne føle seg utilpass eller underlegne i en gruppe med menn fra 48-61 år, og at svarene de ga ville kunne være preget av dette, eller at de ikke torde å si det de mente. Gruppen med actastudenter (Gr. 3) var også menn, fra 19-27 år. De fikk jeg tilgang til gjennom deres mentor som ledet de ukentlige samlingene de hadde. Jeg fikk altså innpass i en av disse gruppesamlingene. Da hadde jeg lært fra det første gruppeintervjuet at leder kanskje ville kunne påvirke svarene, og foretok intervjuet uten gruppeleder. Gruppelederen foreslo at han skulle gå ut, før jeg rakk å si noe om det. En av de fem i Gr. 3 deltok ikke i samtalen i det hele tatt. Jeg kan reflektere over om han faktisk var enig i det som ble sagt, eller at han ikke

torde å si hva han mente. Hadde det noe å si at jeg som kvinne kom inn i denne gruppa som bare bestod av menn, og som ble ledet av en mann?

De tre gruppene av frivillige fikk spørsmål med utgangspunkt i Diakoniplanen for Den norske kirke, og de fire søylene som er beskrevet der: Inkluderende fellesskap, nestekjærlighet, kamp for rettferdighet og vern om skaperverket. I tillegg spurte jeg de om hvordan IMI Kirken møter mennesker fra andre kirkesamfunn og mennesker med andre religioner.

En av informantene ønsket sitatsjekk, så jeg sendte ham utskriften av hele intervjuet, samt utdrag av de sitatene som jeg har brukt i oppgaven, slik at han kunne kontrollere at det han hadde sagt ikke var utydelig eller upresist.

Oppgaven er meldt til Personvernombudet for forskning, Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste AS.

Lyddopptakene er slettet.

3.1 Kritikk av egen rolle

Datamaterialet ble innhentet i studiets 4-ukers praksisperiode i IMI Kirken i januar 2015. Jeg ble involvert i arbeidet på en annen måte enn om jeg bare skulle komme og intervjuer mennesker og så reise hjem. I en forskersituasjon må jeg være kritisk til min egen rolle og til mine egne opplevelser. Selv om jeg i utgangspunktet er positiv til IMI Kirkens forkynnelse og det jeg har hørt og lest om menigheten, er jeg likevel ikke på hjemmebane.

Jeg opplevde at jeg hadde tre forskjellige fokus: 1. Jeg var i fordypningspraksis i IMI Kirken fordi jeg opplevde at de hadde noe å lære meg som framtidig diakon om diakonal praksis. Jeg ønsket å lære mer om omsorgen ved forbønn, og fikk delta som forbeder i forskjellige sammenhenger. 2. Jeg skulle observere og samle inn data til denne oppgaven. 3. Jeg opplevde at det var et godt sted å være for min egen personlige åndelige utvikling, og jeg ble overveldet av å oppleve den godheten som ble gitt meg. Mens jeg har jobbet med dette stoffet, har jeg opplevd det til tider svært frustrerende å skulle skrive noe akademisk om noe

som har rørt meg så sterkt. Jeg veit at det har gjort noe med meg og lært meg noe. men det er vanskelig å sette ord på det. Det oppleves som en type taus kunnskap som Polanyi beskriver i *Den tause dimensjonen* (Polanyi 2000:). Jeg tror også på at Gud virker med sin kraft gjennom Den hellige ånd og at det han gjør ikke alltid kan fanges i språket. Jeg fikk en kommentar da jeg fortalte om min sterke opplevelse, at det nærmest var som en forelskelse, og jeg tolket utsagnet dit hen at dette kommer til å gå over. Det gjør ikke det.

Det IMI Kirkens folk lever ut, uten å redegjøre for det i skriftlige planer og dokumenter, gir også meg en trang til å bare leve det ut. Å skulle skrive om ulike teorier og systemer i kirken og om diakonien blir på en måte å plukke Guds rike fra hverandre og gjøre det til tørre ord isteden for å et liv. Mister vi noe på veien når stoffet skal akademiseres og problematiseres? Jeg kom til å tenke på en kommentar jeg fikk i et av intervjuene: «Igjen så vil du ha oss inn i boksen (...) og da begynner vi å fragmentere.» Og det er denne fragmenteringen av kirken og hva den er tenkt å være, som jeg har slitt litt med underveis.

4 Gjennomgang av innsamlede data

Her skal jeg gå igjennom og sammenligne data fra intervjuene.

De ansatte og de frivillige har fått forskjellige spørsmål. Det går fram av overskriftene hva spørsmålene dreier seg om. Derfor presenterer jeg funnene i to bolker, de frivillige og de ansatte. Til slutt presenterer jeg en oppsummering av funnene.

4.1. De ansatte

4.1.1 Hvordan forstår IMI Kirken diakoni?

Til dette spørsmålet i intervjuguiden sier de ansatte noe om hva som er bakgrunnen for deres tenkning om diakoni og hvordan den kommer til uttrykk i menigheten. Bakgrunnen og utgangspunktet er Jesus og hva han gjorde. De ønsker å være «etterfølgere av Jesus, slik han forkynte budskapet, helbredet syke og satte folk i frihet.(C) «Møte mennesker slik Jesus ville møtt de» (A), «Være Jesus for min neste» (D), og «Stille seg på siden av folk i trøbbel, slik Jesus gjorde». (F) Men det handler ikke bare om enkeltstående gjerninger eller enkeltstående tiltak. Flere av informantene beskriver diakonien som noe grunnleggende ved å være kirke: «Det er synonymt med å være kirke» (C), «Det er noe grunnleggende ved å være kristen» (D), «Det er vår identitet» (B) De snakker om en «helhetlig kultur, som utruker og istandsetter alle menighetens medlemmer til å leve diakonalt i sin hverdag» (E). Allerede her svarer tre av de ansatte at det begrepet brukes jo ikke her (D, E, F). Det er et begrep som de i liten grad har et forhold til. Men det er ingenting som tyder på at de ikke kjenner begrepet. En av informantene sier at «Jeg har egentlig aldri forholdt meg til et begrep, men jeg har forholdt meg til en type liv.» (D)

4.1.2 Hvordan er IMI Kirken diakonal?

Informantene nevner enkelte arbeidsområder som på en særlig måte er med på å vise omsorg for mennesker, som veiledningstjenesten, hvor mennesker kan komme til samtale og sjelesorg; helbredelsesrommet, hvor de hver lørdag ber for syke, og hvor de ser helbredelser skje; Godhetsfestivalen som er ei uke i juni hvor hele menigheten er med og hjelper folk med praktiske ting i hele byen, og disippelgjørende fellesskap. Men gjennom alle intervjuene ble det trukket fram at dette er noe som gjelder hele menigheten, og det er ikke utvalgte personer som jobber med diakoni. Diakoni er en ryggmargsrefleks (A), det er skapt en kultur av

godhet, raushet og anerkjennelse. «IMI Kirken er diakonal i hele sitt vesen. Den enkelte i IMI Kirken er kalt til å leve diakonalt. Vi driver diakonalt i alle greinene, du vil finne det diakonale DNA-et hele veien.» (C) Informant D vil heller snakke om hvordan Kristuslivet kommer til uttrykk enn hvordan IMI Kirken er diakonal. Han mener at «all forkynnelse er diakonal, fordi den hjelper meg til å fullføre hensikten med mitt liv- det Gud har skapt meg til å være.» Informant E mener at hovedstyrken på diakoniområdet er utrustningen av folk til i neste runde bry seg og utøve ulike former for diakoni i sin hverdag. «Når det skapes en kultur er det ut fra en praksis.» (F) Og godhetsuka blir sett på som en slik praksis som hjalp folk i gang.

4.1.3 Hvorfor bruker ikke IMI Kirken ordet diakoni?

Det er ganske stor enighet om at ordet diakoni forbindes med diakonen som profesjon. Det sees på som et spesialistuttrykk (D), elitepreget (B) og profesjonalisert og som et institusjonsbegrep (F) og kan oppleves som en tvangstrøye (D). Informant D som ikke forholder seg til begrepet diakoni, men til kristenlivet mener at å bruke begrepet blir å fragmentere hva som er målet for IMI Kirken. Når jeg spurte om hvordan IMI Kirken er diakonal, mente han at jeg ville plassere de i en boks, fragmentre. Et annet moment som ble trukket fram, var at diakoni er et begrep som vanlige mennesker ikke identifiserer seg med, og kanskje rett og slett ikke forstår. (B) Informant B har også en oppfattelse av at diakoniarbeidet er noe som mange steder er litt på siden av alt det andre arbeidet, med fokus på diakonens egne oppgaver. Og når fokuset er å istandsette hele menigheten er ikke diakoni et ord som fungerer. Da Cave startet opp i 1979 som bysekretær i Stavanger Indremisjon, var han ikke kjent med de forskjellige stillingene og begrepene innen kirken, men var opptatt av hvordan kristenlivet skulle leves.

4.1.4 Hva slags begreper bruker IMI Kirken for diakoni

Informantene beskriver diakoni slik de forstår den, med disse begrepene:

Godhet (alle)

Veiledning (A, C, D)

Forbønn (A, D)

Sosialtjeneste (A)

Kjærlighet (B)
Raushet (B)
Anerkjennelse (B)
Legeme - Familie (D)
Sant menneskelig, sterkt åndelig (E)
Gjøre familie (C)
Sjelesorg (C)
Omsorgstjeneste (C)
Barmhjertighet (C)
Små ting gjort i kjærlighet (F)

Det er et sterkt fokus i IMI Kirken at de ser på seg selv som Jesusetterfølgere. Dette kommer fram i alle intervjuene. Informant D sier «Det er ikke mulig å være en Jesusetterfølger uten å ha et diakonalt sinn» Ordet diakoni mener han begrenser dem. De tenker mer funksjonelt, altså: Det er et behov, og det fører til handling. De ser også på menigheten som en familie, som legemet som skal fungere som en helhet. Dermed blir det viktig å fokusere på å skape en kultur av anerkjennelse, raushet og omsorg og godhet. En av informantene nevner spesielt at Godhetsuka er nøkkelen til å kunne klare å gjøre godhet hele året (F). Godhet er det begrepet som flest trekker fram som det ordet de bruker om det diakonale arbeidet. Innenfor det begrepet kan man finne spesifikke tjenester som veiledningstjenesten, forbønn og sjelesorg. Men godhet er også de små ting som enkeltmennesker gjør i kjærlighet i sin hverdag. IMI Kirken har som sin heading eller retningsgiver «Å gjøre Guds godhet tilgjengelig.» Godhet beskriver en kultur som IMI Kirken ønsker å ha. Inn i dette ønsker IMI Kirken å leve sant menneskelig og sterkt åndelig. I det ligger det å være ærlig på hvordan det er å være menneske, samtidig som de har en sterk tillit til Gud.

4.1.5 Noen kjennetegn på IMI Kirken

Jeg spurte informantene om hva de ser på som IMI Kirkens særpreg, eller hva som kort kan beskrives som kjennetegn på denne menigheten. Svarene jeg fikk, beskriver jeg her. Noe av IMI Kirkens særpreg ligger i den lange tradisjonen tilbake i tid, og noe har utviklet seg i de siste tiårene. Det lutherske ståstedet trekkes fram av en informant, samt at IMI

Kirken er både karismatisk og misjonar (B). Frasen «Sant menneskelig og sterkt åndelig» trekkes også fram som IMI Kirkens særpreget (C, E). Det handler om å holde blikket på Gud. Livet er fullt av paradokser som vi mennesker må forholde oss til, men «Gud er større enn hva vi forstår. Derfor lever jeg med himmelen i mitt hjerte og våger det Guds ord sier» sier informant C. IMI Kirken beskrives av flere som en menighet som ikke slår seg til ro, de er «sultne på å lære nytt» (A) «Vil få tak i hva Gud gjør» (A, B) «Uredde på prøving og feiling» (B). At det er kort vei fra tanke til handling eller fra behov til handling nevnes også: «IMI Kirken har en lederstruktur som istandsetter og myndiggjør hver enkelt leder. Vi har ikke et menighetsråd som alt må opp i, og det muliggjør en rask igangsettelse av tiltak. Menighetsrådet er de som skal sørge for at fokuset blir holdt, at de lange linjer følges, og at de ulike arbeidsområdene fungerer i et samspill. Dette gir slagkraft» sier informant. (F) «Vi har aldri sammenlignet oss med andre» sier informant D. Han mener at de er litt sære og utstøtte, og har bevisst gått sine egne veier. «Dilemmaet her er jo at vi er jo så jysla nærsynte!» Hva som er særpreget, veit han ikke men han kan si meg hva de brenner for: «At mennesker må erfare at Gud er god.» Han trekker også fram at boka «Jesus som forbilde» som Martin Cave skrev sammen med Egil Elling Ellingsen beskriver hva IMI Kirken brenner for.

4.1.6 Hva har bidratt til å gjøre IMI Kirken til det den er i dag?

Informant D mener at IMI Kirken er et resultat av vandring. Dette mener han må være kirkens karakter. Jeg forstår at han mener den universelle kirken, når han refererer til hvordan kirken var i de første 300 år. «Kirkens 300 første år var en kirke som var underveis. Kirken var på veien, det var ingen hus, det var ingen sterke fysiske symboler som tempel. (...) Kirken møtte folk der de var, kirken var hele tiden i bevegelse fordi de møtte mennesker som var i bevegelse» Informant F trekker fram at IMI Kirken bygger på en tradisjon og et godt økonomisk grunnlag. Både A, B og F trekker fram lederskapet som et vesentlig moment. Informant A legger vekt på at lederekteparet Cave har brukt sine ulikheter tydelig. De har ikke fulgt noen plan, men det de har hatt på hjertet, etter Guds ledelse. Informant B legger vekt på at lederskapet har vært godt og tydelig, at de har vært gode på å bygge team, og at de å legge vekt på mye godhet og kjærlighet, og at menigheten er en familie har vært vesentlig. Informant F mener at ekteparet Cave har en sjelden evne til å lære av andre, og å våge å gå

for det de har tro for. I tillegg nevner han ledertrening og raushet for at folk skal kunne utvikle seg. Det å ikke slå seg til ro, stor grad av endringsvillighet handler også om å ha evne til å lære av andre og være villig til å gå videre, og nevnes av informant A og F. Et brennende ønske om å se mennesker bli berørt av evangeliet har ligget i bunnen, sier informant D og E. Et viktig fokus har vært å stille spørsmålet: «Gud, hva gjør du nå?» sier informant D. Og han mener at Gud har talt til dem. Det legges vekt på en kultur på aksept og anerkjennelse, og at IMI Kirken er en familie, et legeme i funksjon. «Disippelgjøring er nøkkelen for vekst» sier informant C. Hun mener også at det at de har vært tydelige på hvor de ville hen, og på vært tydelig på visjon og verdier. «Teleioskurset har satt folk i frihet.» «Vi lever transparent, og går til forbønn og veiledning.» «Vi er sårede helbredere alle mann.» Informant D mener at forkynnelsen har hatt betydning: «Ordet skaper det det nevner. Forkynner du aldri om håp, får ikke folk håp. Forkynner du aldri om helbredelse, er det klart at ingen blir helbredet» Kontakten med menigheten i York i 1980 var med på å legge grunnlaget for det karismatiske preget på IMI Kirken. «Bethel har fått lov til å bety mye inn hos oss, ikke alt med Bethel, men viktige ting» Her nevner han arbeidet med bønn for syke og helbredelsesrommet, som de har hentet ideen til fra Bethel. Informant E beskriver tre byggesteiner som han mener har lagt et fundament: «Sterkt driv for å nå mennesker med evangeliet, en åndelig temperatur som øker og som skaper et gudsliv» (...) «så begynte menneskers sår å komme fram, og da ble Teleios redskapet for å håndtere det.»

4.1.7 Diapraksis/Inkludering

Siden denne masteroppgaven er tenkt tilknyttet prosjektet *Diapraksis som trosopplæring i flerkulturelle lokalsamfunn*, var noe av tiden i intervjuene fokusert på nettopp praktisk samhandling som redskap for økt forståelse. Da jeg spurte etter aktiviteter som ledd i inkludering, fikk jeg disse svarene: Tolking av gudstjenestene (A), Språket er grunnleggende for å bli integrert (C) Alle trekker fram språkskolen, som har 100 deltakere hvert semester, på flere nivåer. Gjennom språkopplæringen skapes det også relasjoner. Informant F understreker at IMI Kirken ikke er opptatt av å gjøre noe *for* nye landsmenn, men å ta de inn i det arbeidet Som allerede drives. «Det vi ønsker er å fullføre det oppdraget Gud har gitt oss *sammen*.» «Grunnsetningen er at vi vil være en norsk menighet for alle nasjoner. Det betyr at vi vil, ..de

skal få lov til å møte norsk kultur og norsk språk, i møte med IMI, men samtidig skal det være vidåpent for deres kultur og deres bakgrunn i huset her, det er mer enn villet at forskjellige nasjonaliteter skal få lov til å slå seg ned i fellesskapet, så dermed har vi ikke så fryktelig mange tiltak, derfor har vi språkskolen også fordi den er en istandsettende ting for å lykkes i Norge, for å kunne bruke alle de evnene de har med seg til Norge.» «Vi trenger deres hjelp.» (F) Både informant A og informant D ser også på innvandrerne som en ressurs: «Vi ser på dette flerkulturelle samfunnet som en ressurs» (A). Informant D spør seg hva som kommer først: «Ord om holdning eller aktiviteter som fører til holdningsendring?» «Og jeg tror... å se på de som kommer til vårt hus som søsken, gjør noe med min holdning til de.» «... så ser jeg ikke på de som et problem, men jeg ser på de som en mulighet» «Åpen barnehage er et sted som fungerer som et flerkulturelt og flerspråklig fellesskap» (A). Av brukere av Åpen barnehage er det ikke mange som kommer igjen og deltar i andre settinger sier informant D. Åpen barnehage er et tilbud for barn fra 0-6 år i følge med en voksen mandag til torsdag, fire timer daglig.

Kursene de arrangerer, språkkurset, økonomikurset og samlivskurset, trekkes fram av informant B, de ønsker å nå ut til byen med de, og «misjonale fellesskap, som handler veldig tydelig om å nå ut.» Han nevner også bussen som er et møtepunkt i byen hver tredje lørdag.⁴ Informantene A og C trekker fram at Acta har utvekslingsstudenter fra Thailand og Laos. Informant C nevner også Alphakurset, at det er en internasjonal gruppe som samles på søndagene mellom gudstjenestene og at asylsøkere får gratis tannbehandling under godhetsfestivalen.

IMI Kirken har et stort engasjement for papirløse asylsøkere, det trekkes fram av (E). Menigheten møter 40 nasjonaliteter i arbeidet med språkskolen. På spørsmålet om hvordan dette arbeidet fører til integrering svarer informantene i retning av at de opplever arbeidet som positivt, men at de ikke har oppnådd integrering i så stor grad som de kanskje hadde håpet. «Vi har ikke klart det, og det må vi erkjenne, vi har ikke klart, ... vi er ikke flinke nok

---

⁴Han har enten misforstått spørsmålet, eller har lite kjennskap til dialog og samhandling, hvor man møtes på like fot. Når jeg stilte spørsmålene, var jeg ikke konsekvent, jeg nevnte noe om diapraksis, men opplevde at det ordet hadde ikke informantene noe forhold til. Og det de oppfattet var nok ordet integrering, som ble nevnt i samme åndedrag. Diapraksis er jo et konstruert ord. Og i diakonisammenheng kan man jo tro at diapraksis handler om diakonal praksis og ikke dialog og samhandling. Dette var et vanskelig begrep å trekke inn, og jeg er heller ikke fortrolig med innhold og betydning sjøl, heller. Jeg fikk ikke alltid fram at det handlet om samhandling: Å gjøre noe sammen, for å skape relasjoner, økt forståelse. Hvordan opererer de i sitt nærmiljø? De frivillige svarer kanskje mer på dette.

på integrering» (D) «Men jeg tror vi skal være ærlige og si at den koden har vi ikke helt knekt.» (E). «Skulle ønske vi fant ut av den broa inn i menigheten.» (E) Nivå 3 i språkskolen er ikke religiøst nøytralt. «Nivå 3 skal både gi et møte med en norsk kultur, men også en norsk kristen kulturarv, så der er en bit av programmet å snakke om tro» og «...er tenkt å være nettopp ei bro ifra språkskolen og inn i menigheten.» (F) «På nivå 3 ser man også en oppvåkning av tro blant østeuropeere, som fører til at de begynner å gå mye mer aktivt i den katolske kirke, for eksempel.» (F) Det er mange som er innom IMI Kirken, men som ikke blir der. Noen finner andre menigheter, som baptistkirken, eller oppsøker sin egen etniske gruppe. (C) At språkkurset istandsetter folk til å få jobb, hjelper vi byen vår og samfunnet til å lykkes. «Det er godt nok for oss» sier (F) Noen av de som er ferdig med nivå 3 blir med som ledere på nivå 1 og 2. Da blir de en del av et stort team på 25-30 stk, og integreres videre. Integrering skjer primært gjennom relasjoner, sier informant E. Informant A mener også at relasjoner er essensielt og trekker fram at «måltider deles, og tjenester går begge veier når innvandrere blir kjent med nordmenn, kunnskap utveksles og murer bygges ned.» «Jeg tror at folk er veldig åpne på det, de inviterer de inn i sine cellegrupper» sier informant C. Men synet på innvandrere er delt i IMI Kirken som andre steder: «Betydelig høye røster som går her, som helst ville ha reversert hele det multietniske samfunnet, som føler seg truet, at den norske kulturen er truet» sier informant F.

Spørsmålet «Hvordan tas barn og unge på alvor» er kanskje upresist, eller mulig å misforstå? Svaret til A tyder på at hun trodde jeg snakket om innvandrerbarn:

«Familier knyttes til enkeltpersoner, som dermed får en utvidet familie.»

«Barna skal ha det beste av det vi kan tilby av opplegg» (E) To informanter trekker fram et sitat: «Våre barn er ikke bare våre barn, de er våre søsken.» (C, D) «Derfor har de krav på et like godt tilbud som oss voksne. (...) Vi opererer ikke med program for ungene, de har gudstjeneste. Vi har ikke plassering for ungene, ungene er likeverdige. Hvis de voksne har et program, noe de lever i, som er viktig og meningsfylt, så skal ungene ha det samme. (...) Det er et faktum at vi ser veldig mange barn her i huset bevarer troen og frimodigheten fordi de fikk lov til å leve i noe som praktiseringen av og bekjennelsen til gikk i hop, gikk hånd i hånd. (...) En må bare sørge for at rammene er trygge. (...) En kan ikke ta fra ungene det Gud har for de!» (D) Dette gjelder også å be for noen som er syke. Barn og unge har

alderstilpasset fellesskap hele veien, og etter konfirmasjonen som kalles K1 har de K2 og helt til K5. «Tanken er jo å ta de på alvor: Hvor er de hen, liksom, hva trenger de? (...) De har sine egne fellesskap hvor de kan være i sin alder og ha ledere som er klare for å møte de der hvor de er, i sin alder.» (B) Informant E trekker fram at de «motiverer tydelig på dette med fosterhjem i forhold til barn og unge i regionen, og sett at flere familier i menigheten griper det, og at de da også blir en tydelig del av menighetens liv.»

Det kan virke som at IMI Kirken ikke jobber spesifikt men bevisstgjøring av ståsted og egen tro i møte med det flerkulturelle, men at når det «jobbes med å skape en kultur av godhet og anerkjennelse av andre og hverandre, slår dette godt ut i møte med mennesker som tenker og tror ulikt en selv» (A). Holdningsskapende arbeid nevnes også av B: «Jeg tror alle våre ungdommer er trygge på at hvis de tar med ungdommer som enten er muslimer eller ateister, så vil de møte noe godt hos oss. (...) Vi snakker jo om det om hvordan vi behandler mennesker, uavhengig av tro, og de tingene der. Det er ikke sånn at vi aktivt oppsøker et eller annet muslimsk ungdomsarbeid i sentrum, det gjør vi ikke, eller har fokus på hvordan vi skulle ha møtt de, ...men jeg tror de møter noe av holdningene, i vårt ungdomsarbeid, i forhold til andre mennesker med forskjellig religiøs bakgrunn.» En kultur med fokus på trygghet på egen identitet nevnes også av informantene C, D og E: «Jeg tror at når ungene ser at vi er trygge og omgås folk med en annen bakgrunn, så blir ungene også mer trygge på det.» (C) «Jeg tror det er et miljø som er nær både til livet i sine mange fasetter, men også nær til Kristus, og sånn sett så skapes det hvile, det skapes frimodighet og tro, og relasjonen i miljøet vårt gir de en type frimodighet på være eksponert der ute.» (D) «Vi gjør ikke spesifikke ting på det, men vi vil allikevel mene at vi utrunder de og gjør de trygge på hvem de er og på hvordan vi generelt jobber med å møte verden rundt oss i forhold til godhetstanken og selvfølgelig også i forhold til frimodighet på egen tro. (...) Særlig fra betweena (Dette er aldersgruppen fra 4.-5. klasse og opp til de blir tenåringer) og oppover, så jobber vi mye med bevisstheten på at de også skal bety noe for mennesker rundt seg, og dette med å leve i misjon. Altså; hvem ber vi for, hvordan deler vi troen vår med andre, ... så det er nok mer der, enn at vi snakker mye med de om andres tro» (E).

Også på spørsmålet om bevisstgjøring av tro og identitet opplever jeg at noen misforstod. Informant F svarer at det ikke er noe eget trosopplæringsopplegg for innvandrerbarn. Men

når jeg spør om andres tro, eller annerledes tro er et tema, svarer han: «Jeg veit ikke, jeg tror aldri det har vært et eget tema i gjengene våre, men vi har heller ikke hatt noe case hvor vi har trengt og gått inn og snakket om respekt for det, nei, det har ikke vært noen hendelse som har gjort at rasisme har vært en problemstilling, feks.»

4.2 De frivillige

De frivillige fikk spørsmål formulert ut fra de fire søylene i definisjonen av diakoni i Plan for diakoni i Den norske kirke; nestekjærlighet, inkluderende fellesskap, vern om skaperverket og kamp for rettferdighet, og i tillegg var vi inne på temaet om hvordan de opplevde at IMI Kirken møtte andre kirkesamfunn og andre religioner.

4.2.1 Nestekjærlighet

Når gruppene skal beskrive hvordan de opplever at IMI Kirken uttrykker nestekjærlighet, nevner alle gruppene Godhetsfestivalen. Veiledningstjenesten og helbredelsesrommet trekkes fram av gruppe II og III. Gruppe I og III nevner ledere som bryr deg om enkeltmennesker, og at det fører til forandring i menneskers liv. Anerkjennelse nevnes av gruppe II og III.

Inkludering og det å løfte hverandre nevnes i gruppe III. Cellegruppene støtter hverandre innbyrdes, sier gruppe I. Gruppe I trekker også fram disippelgjøring og det å lære opp folk til å bidra. Andre ting er at IMI Kirken gir kollekter til andre (I), at det er fokus på godhet hele året (II) og praktisk hjelp (III), at nestekjærligheten er et tema i talene, forbønningstjenesten, og kursene Teleios, som går på kommunikasjon og Aktive valg som går på økonomi. (III)

4.2.2 Fellesskap

På hvordan de ville beskrive IMI Kirken som fellesskap trekker alle tre gruppene fram at de opplever IMI Kirken som inkluderende, to grupper sier at de opplever å bli sett. Alle gruppene vektlegger at man i fellesskapet blir ansvarliggjort, og at det å ha en tjeneste styrker ens egen opplevelse av fellesskapet. Gruppe II trekker spesielt fram at fellesskapet oppleves som en familie, at det er trygt, og at man kan komme som man er. De opplever anerkjennelse og at fellesskapet er opptatt av å få fram det beste i folk. Å oppleve dyp omsorg nevnes også i gruppe III. Gruppe I nevner at menigheten bidrar med praktisk hjelp når noen har behov for det.

4.2.3 Vern om skaperverket

Spørsmålet om hvordan IMI Kirken verner om skaperverket frambringer endel latter. Alle tre gruppene nevner at IMI Kirken er opptatt av å verne om mennesket, som er en del av skaperverket, og spesielt veiledningstjenesten (II) Ut over det har de problemer med å finne eksempler på dette. El-biler nevnes i gruppe I og III, men det er ikke noe utspill fra IMI Kirken som oppfordrer til å kjøre el-bil. Et innkjøp av stoler trekkes fram i gruppe I, hvor man fokuserte på å unngå treverk av regnskog, og i gruppe III sa en person at «Jeg bor med en som sorterer søppel.» I gruppe II ble det sagt at kirken formidler et verdisyn som oppfordrer mennesker til å ta ansvar for seg sjøl og omgivelsene. «Det tenker jeg er jo at selvfølgelig munner ut i at man tar vare på skaperverket etter beste evne.» En annen sier: «Jeg må jobbe hardt for å finne noen måter de gjør det på. Det er greit nok at man omfatter mennesket, men det er ikke noe naturvern, det er ikke noe klimadiskusjon i IMI i det hele tatt, så da skal vi tøyne definisjonen på naturvern, hvis vi skal si at det skjer i IMI, det vil jeg si er ganske tydelig.»

4.2.4 Rettferdighet

Når gruppene skal beskrive hvordan de opplever at IMI Kirken kjemper for rettferdighet, nevnes arbeid for asylsøkere, og arbeid mot moderne slaveri og arrangementet *En dag* som arrangeres på Bislett 1. august i år, i alle tre gruppene. Ellers nevnes det internasjonale arbeidet, at det oppfordres til å gi tiende og at barna blir tatt på alvor på linje med de voksne i gruppe I. Gruppe III trekker fram at IMI Kirken gir ofringer til andre organisasjoner, som feks til AUF etter Utøya, at mange er opptatt av bønn for rettferdighet, og arbeid for rettferdighet for de uten skattekort, som en enkeltperson er opptatt av.

4.2.5 Å møte andre religioner og andre kirkesamfunn

Jeg tolker ut av svarene jeg fikk at IMI Kirken er veldig åpne for å ta imot andre: Språkskolen er for alle (I og II), muslimer er også velkomne til IMI, vi viser godhet uansett religion, ikke-troende blir tatt imot (I), Åpen barnehage er for alle, ikke kristne deltar i enkelte oppgaver. «Alle er elsket av Gud, vi behandler alle likt.» IMI Kirken har en gruppe for mennesker med bakgrunn i rus og kriminalitet. (III) De er åpne for diskusjoner (men ikke i media), De støtter andres arbeid økonomisk (feks muslimene) og kan gjerne velsigne dem. (I) «De er i dialog og har en relasjon med de på noen plan» (II) Gruppe III mener at Acta-

ungdom er opptatt av å være imøtekommende og inkluderende. «IMI Kirken kan lære noe av andre». Deltagelse på den felleskirkelige misjonskonferansen Agenda Ut i 2014 nevnes. (II)

4.3 Oppsummering av funn

Funnene fra alle informantene kan oppsummeres slik:

Kirkeforståelse/ledelse	Diakoniforståelse	Diapraksis
Karismatisk og misjonal	Etterfølgelse av Jesus	Språkopplæring
Istandsettende og myndiggjørende lederstruktur	Grunnleggende dimensjon ved kirken	Ga kollekt til muslimer
En kirke i bevegelse	Helhetlig kultur	
Sterk familietenkning	Istandsettende	
Lite fast struktur	Utrustende (Empowering)	
Guds ledelse	Funksjonelt, behovsstyrt	
Endringsvillighet		
Disippelgjøring		
Ordet/Bibelen		

Diakonien beskrives videre fordelt på fire kategorier:

Nestekjærlighet	Fellesskap	Vern om skaperverket	Kamp for rettferdighet
Anerkjennelse	Inkluderende	Vern om mennesket	Rettferdighet for asylsøkere
Inkludering	Familie		Arbeid mot moderne slaveri
Disippelgjøring	Trygt		
Godhetsfestivalen	Anerkjennelse		
Forbønn	Ansvarliggjøring		
Ofringer			

4.4 Skriftlige kilder

Det er vanskelig å finne noe skriftlig som beskriver hva IMI Kirken står for læremessig og hva de legger vekt på i planleggingen av det diakonale arbeidet. «Det ligger ikke i vår natur å skrive planer» var det en mann som sa til meg. Men noe materiell har det vært mulig å finne.

4.4.1 Verdier

IMI Kirken har formulert sine verdier. De finnes i informasjonsheftet og gjengis her i sin helhet:

IMI Kirken har formulert en visjon, hensiktsformulering og verdier som skal hjelpe oss til å holde retning og fokus.

Visjon: «Vi vil gjøre verdifulle mennesker til bevisste etterfølgere av Jesus Kristus.»

Hensiktsformulering: Vi vil føre mennesker til Jesus Kristus og hans familie, hjelpe dem til å bli modne kristne og utruste dem til tjeneste i menigheten og samfunnet og til misjon i verden for gjennom alt å ære Guds navn.

Verdier:

1. Guds ord er grunnleggende for rett gudsåpenbaring, frelse, personlig forvandling og rettesnor for livet.
2. Bønn og tilbedelse er menighetens første prioritet.
3. Menigheten er kalt til å formidle evangeliet på en relevant måte.
4. Menigheten er et autentisk (ekte/sant) fellesskap.
5. Menigheten skal fortsette Jesu gjerninger i Den Hellige Ånds kraft.
6. Menigheten er et sted for utrustning og tjeneste.
7. Kvalitet og kreativitet ærer Gud og tiltrekker/inspirerer mennesker.
8. Vekst er det naturlige for enkeltmennesker og menighet.
9. Menigheten er kalt til å påvirke vårt fellesskap. (IMI Kirken 2007:51)

Disse verdiene er også nedfelt i IMI Kirkens vedtekter (IMI Kirken 2003)

4.4.2 Bønn og forbønn

Ut fra disse verdiene kan vi lese at bønn er en viktig og stor del av IMI Kirkens liv. Det gis tilbud om forbønn etter alle gudstjenester, og det er utarbeidet en modell som praktiseres og som forbederene blir lært opp i. Denne modellen mener IMI Kirken er til hjelp i bønnelivet. I informasjonsheftet (IMI Kirken 2007) kan vi lese noe om dette: «Skal vi nå oppdraget vårt og skal vi være et fellesskap hvor Guds rike blir synlig, så trenger vi å være et bønnens fellesskap» (ibid:34) Videre skriver de: «Vi fikk en tro på at bønn ikke bare handler om å gi våre tanker til Gud, men også lytte etter hva som er hans ord og tanker til oss» (ibid:36) Den bønnemodellen de bruker består av fire prinsipper: Be - lytt - tal - velsign. Det handler i

korthet om at man først ber Den Hellige Ånd om å komme, så lytter man til Gud om han vil si noe inn i situasjonen. Deretter taler de ut det de har blitt minnet på, i frimodighet, men formulert med omhu. Til slutt velsignes personen du ber for og det Gud gjør i dens liv. Forbønn for syke er også noe IMI Kirken praktiserer i stor grad. Hver lørdag er helbredelsesrommet åpent fra 10-12. Dette tiltaket ble startet opp etter inspirasjon fra Bethel Church. Dit kan folk komme med sine sykdommer og plager og bli bedt for i rolige og ordnede former, av vanlig kristne mennesker i IMI Kirken. Noen blir friske og andre blir ikke friske. Normisjonens magasin Agenda 3,16 hadde i 2012 en reportasje om IMI Kirkens helbredelsesrom. Hanne Therese Cave Loftesnes som var sentral i oppstarten av helbredelsesrommet sier i denne reportasjen noe om hvorfor IMI Kirken har et så stort fokus på helbredelse:

Vi leser i Bibelen hvor viktig helbredelse var i Jesu liv, og kirkehistorien forteller også at en av grunnene til at kristendommen spredte seg så hurtig var tegn og under. Vi ønsker at helbredelse skal være en naturlig del i menighetslivet (Vik, A. 2012:28)

Det første som lyser mot deg på nettsiden til IMI Kirken er ordene «Guds godhet tilgjengelig» (IMI Kirken) Disse ordene nevnes ofte, også i reportasjen om helbredelsesrommet: «For arbeidet i IMI Kirken er det viktig å løfte fram at Guds godhet er tilgjengelig. Helbredelse er ett av de uttrykkene for det. I tillegg er frelse og godhet andre uttrykk» (Vik, A. 2012:29)

4.4.3 Menighetens utrustning

Boka som Cave og Ellingsen ga ut i 2012; *Jesus som forbilde - for mennesker og menighet* har jeg sett på i kapittel 2.1.5 hvor jeg skriver om IMI Kirkens ekklesiologi. Boka formidler et ønske og en tanke om at hele menigheten må reises opp og utrustes. I forbindelse med at IMI Kirken ble en bevegelse i 2011 uttalte Martin Cave i et intervju med KPK:

Vi vil unngå en klassisk tankegang med sjefer. Det er ikke et spørsmål om hvem som er sjef eller hvem som bestemmer. Vi er et tjenerskap, et tjenende lederskap og vi må se på hverandre som et tjener-team om vi skal lykkes med denne konstruksjonen (Jørgensen, K.W. 2011)

Dette er et ganske tydelig signal om at den klassiske hierarkiske kirkemodellen ikke er noe IMI Kirken arbeider ut fra.

IMI Kirkens bibelskole Acta har på timeplanen på Acta III et fag som heter Godhet, diakoni og sosial transformasjon. I læreplanen beskrives formålet med faget, og dette er det skriftlige dokumentet som jeg har klart å oppdrive som tydeligst formulerer hva IMI Kirken ønsker å stå for i det diakonale arbeidet. Man må gå ut fra at denne læreplanen er i samsvar med hva IMI Kirken står for. I læreplanen leser vi:

Godhet og barmhjertighetsarbeid var sentrale elementer i livet og gjerningen til Jesus Kristus slik vi møter ham i Det nye testamentets evangelieberetninger. Kirkens historie bærer også et overveldende vitnesbyrd om en praksis preget av raushet, godhet og barmhjertighet rettet mot marginaliserte grupper i befolkningen (IMI Kirken 2014a:33)

Videre tydeliggjøres det at IMI Kirken legger vekt på at studentene skal kunne

gjennomføre en nåtidig revitalisering av kirkens godhetspraksis, så denne baseres på Guds folks samlede tjeneste og en menighetsbasert raushetskultur, framfor utelukkende profesjonaliserte diakonale tjenester (ibid: 33)

Den misjonale diakonien med utgangspunkt i Missio Dei -tankegangen har en plass i studiene med vekt på overføringsverdien til dagens kirke. Videre forteller læreplanen om at:

Det presenteres en ekklesiologisk og pastoralteologisk modell for hvordan diakoniens rolle kan utvikles fra kun å være et spesialembede i en gitt menighet eller organisasjon til også å være en integrert del av Guds folks tjeneste i verden (ibid:34)

På pensumlista står blant annet Hirsch og Frosts *Shaping of things to come* som jeg har omtalt i teorikapittelet under 2.3.2 Misjonalt lederskap og *Missiologi i dag* (Berentsen, Engelsviken og Jørgensen 1994) hvor Knud Jørgensen er medforfatter. Jeg har gjort rede for noe av Jørgensens materiale om misjonalt lederskap fra boka *Equipping for service* (Jørgensen 2012) også under 2.3.2. Den misjonale tankegangen synes å være et gjennomgående aspekt ved IMI Kirken.

5 Analyse og drøfting

Når jeg nå skal drøfte funnene i denne studien, vil jeg repetere hvilken problemstilling jeg ønsker å finne svar på:

Hvilke sammenhenger er det mellom IMI Kirkens kirkeforståelse og diakoniforståelse, og hvordan kommer diakonien til uttrykk i menigheten?

Jeg vil først belyse funn fra intervjuene som omhandler diakoniforståelsen, deretter vil jeg se på kirkeforståelsen og ledelseforståelsen, og til sist i dette kapittelet vil jeg se på diakoniforståelsen ved hjelp av teoriene på de respektive områdene. Grunnen til at jeg ser på det praktiske, altså diakonien, først, er fordi det kan se ut til at det er på den måten IMI Kirken har blitt bygd opp; ut fra en type liv, en type praksis har det blitt skapt en kirke og en kirkeforståelse.

5.1 Diakoni - En helhetlig kultur og en type liv

Etter at jeg har jobbet med stoffet til denne masteroppgaven i snart seks måneder, tenker jeg at det å spørre om hva IMI Kirken tenker om diakoni, blir som å spørre et menneske om hva han eller hun tenker om kroppens DNA. Diakonien har blitt sammenlignet med kirkens DNA, blant annet i *Diakoni i kontekst* (LVF 2010:5). DNA-et finnes i alle kroppens celler og deler, uten at kroppen trenger å tenke på om det er der, og hvordan den skal bruke det. På samme måte er menigheten en kropp, som har Jesus til hode. Om kroppens (kirkens) lemmer henger sammen og er ett, har de del i Kristus og hans godhet, (som kan sammenlignes med DNA-et) og godheten skulle strømme gjennom (med)lemmene ut til verden.

En av informantene uttrykte at hans inntrykk er at det snakkes ofte om diakoni ute i kirkelandskapet som om det skulle være en avgrenset avdeling i kirken. Diakonien blir noe som noen utvalgte, gjerne diakonen, om menigheten har en, eller et diakoniutvalg driver med. Det er noen aktiviteter som skjer på utsiden av gudstjenesten, og som ikke henger sammen med og har kontakt med det andre arbeidet i menigheten, og det er ikke noe som hele menigheten er involvert i, selv om det kan finnes planer og gode forsetter. Dette er noe jeg selv kan kjenne igjen. Jeg opplever at IMI Kirken ikke tenker om diakonien som en avgrenset aktivitet. Det gikk et lys opp for meg da jeg fikk som svar i et av intervjuene at «i det øyeblikket vi skal snakke om å være diakonale, så begynner vi å fragmentere. (...) Jeg har

aldri forholdt meg til et begrep⁵, men jeg har forholdt meg til en type liv» (D) Da forstod jeg at hele tankegangen i IMI Kirken er noe annerledes enn jeg har erfart, og som informant B også trekker fram. For min egen del må jeg må ta forbehold om at jeg snakker om de erfaringer jeg selv har fra kirken, det finnes helt sikkert mange menigheter rundt om i Norge som befinner seg nærmere denne visjonen en det jeg har erfart. Jeg aner at IMI Kirken skiller seg litt ut, uten av jeg skal foreta noen sammenligning med andre menigheter i denne oppgaven. Det er hva IMI Kirken tenker om diakoni jeg vil forsøke å belyse.

Jeg har lagt merke til at mye av litteraturen beskriver diakonien på denne litt fragmenterte måten, for å bruke en informants ord. Det skal jeg komme nærmere inn på. Dnk sier i sin visjon for sin diakonale tjeneste: «Guds kjærlighet til alle mennesker og alt det skapte virkeliggjort gjennom liv og tjeneste». (Kirkerådet 2008:3) Denne visjonen kan passe inn på IMI Kirken.

Hvordan IMI Kirken forstår diakoni vil jeg nå belyse ved hjelp av diakonilitteraturen og de funn jeg har gjort.

Flere av informantene i denne studien beskriver diakonien som nettopp noe grunnleggende ved å være kirke, som «synonymt med å være kirke» (C), noe grunnleggende ved å være kristen (D) og «Det er vår identitet» (B) De snakker også om en «helhetlig kultur, som utrunder og istandsetter alle menighetens medlemmer til å leve diakonalt i sin hverdag» (E). Diakon er å «Møte mennesker slik Jesus ville møtt de» (A), «Være Jesus for min neste» (D), «Stille seg på siden av folk i trøbbel, slik Jesus gjorde» (F). I diakonilitteraturen skilles det på to paradigmer, det karitative paradigmet og det kirkesentrerte paradigmet. Når man snakker om paradigmer og paradigmeskifter handler det om at man går fra en måte å se og forstå ting på til en annen måte å se og forstå ting på. Når jeg ser på hva IMI Kirken sier om diakoni, så vil det være feil å dele opp, å fragmentere diakonien på den måten. At man beveger seg bort fra den karitative diakonien og konsentrerer seg om den kirkesentrerte diakonien, gjør man ikke da bare noe av det kirken var tenkt til? Kan ikke diakoni være både karitativ; å utføre konkrete handlinger rettet mot mennesker i nød, og kirkesentrert, altså noe man utfører som sendt fra Gud, og sendt fra kirken? Informantene, både de ansatte og de frivillige forteller om

---

⁵ Altså begrepet diakoni. Min tilføyelse.

hvordan Godhetsfestivalen har hjulpet hele menigheten til å skape en helhetlig kultur, en kultur av godhet, raushet og anerkjennelse, som sitter som en ryggmargsrefleks. Slik ser vi at praksis skaper holdninger. det trekkes også fram av en informant: «Når det skapes en kultur, er det ut fra praksis» (F) Dette er noe Alan Hirsch snakket om på sitt seminar i IMI Kirken: Den greske, hellinistiske måten å tenke på, hvor tenkningen er det viktigste; *Think your way into new way of acting*, forandrer ingenting; informasjon forandrer meg ikke, sa han. Men i den hebraiske tenkemåten, som er Bibelens opphav har det å handle, å gjøre noe, større fokus: *Act your way into new way of thinking*. Dette skriver Frost og Hirsch om i *The shaping of things to come* (Frost og Hirsch 2013:152) IMI Kirkens fokus på godhet finner begrunnelse i blant annet et sitat fra denne boka: «To do good deed is to fill the world with God; to serve God in truth is to draw Him into life» (Frost og Hirsch 2013:178)

En informant sier: «IMI Kirken er diakonal i hele sitt vesen. Den enkelte i IMI Kirken er kalt til å leve diakonalt, vi driver diakonalt i alle greinene, du vil finne det diakonale DNA-et hele veien» (C). Når diakonien er et DNA, da spør man ikke hvem som skal gjøre diakoni, eller hvem som skal hjelpes. Da *er* kirken diakonal. Da er ikke det noe den finner på at den skal drive med, eller kan bestemme seg for å ikke drive med. Og det er ikke bare noen utvalgte personer i menigheten som jobber med diakoni. Da er det noe hele menigheten deltar i og lever i. En slik helhetlig beskrivelse av diakonien finner vi i Normisjonens strategidokument (Normisjon 2012:12) hvor diakonien beskrives som en uløselig del av misjonsoppdraget. Vi finner det også i den trinitariske Gudsforståelsen som danner utgangspunktet for tanken om at kirken er et diakonalt fellesskap, og et solidaritetsfellesskap som er et gjenskinn av kjærligheten i treenigheten, som Fagermoen beskriver (Fagermoen 2005:17) IMI Kirkens verdier beskriver også hvilken hensikt de har for sin menighet, nemlig å «hjelp dem til å bli modne kristne og utruste dem til tjeneste i menigheten og samfunnet» (IMI Kirken 2007:51) IMI Kirken bruker som nevnt ikke ordet diakoni, nettopp fordi det etter deres utsagn er med på å fragmentere hva som er målet for IMI Kirken. Ordet diakoni forbinder de med diakonen som profesjon, det forbindes med et spesialistuttrykk (D), det er elitepreget (B), profesjonalisert og institusjonspreget (F). Det kan enda til oppleves som en tvangstrøye (D). At diakonien i IMI Kirken ikke profesjonaliseres samsvarer med hva som er nedfelt i læreplanen for IMI Kirkens bibelskole; Acta, hvor det står at den «baseres på Guds folks samlede tjeneste og en menighetsbasert raushetskultur, framfor utelukkende profesjonaliserte

diakonale tjenester» (IMI Kirken 2014a:33) Som jeg har nevnt i kapittel 4.2.3 må man gå ut ifra at denne læreplanen er i samsvar med hva IMI Kirken står for. Utsagn som bygger opp under denne forståelsen er at diakonien beskrives som det å være etterfølger av Jesus, den istandsetter og utrunder menighetens folk til å utøve diakoni. At menighetens folk blir utrustet betegnes av en av informantene som styrken ved IMI Kirkens diakoni. De frivillige legger vekt på at det å ha en tjeneste styrker ens egen opplevelse av fellesskapet, og at man derfor blir ansvarliggjort i fellesskapet. Cellegruppene støtter hverandre innbyrdes.

IMI Kirken har et sterkt fokus på Godhet. Ordet godhet blir oftest trukket fram som et annet ord for diakoni av informantene i denne studien. Deretter *veiledning* (3 stk) og *forbønn* (2 stk) De «kjente» ordene jeg forbinder med diakoni som *sosialtjeneste*, *omsorgstjeneste*, *barmhjertighet*, *kjærlighet* og *sjelesorg* nevnes også, men i tillegg nevnes *raushet*, *anerkjennelse*, *familie*, *å gjøre familie* og *små ting gjort i kjærlighet*. Både de informantene holder fram og de skriftlige kildene jeg har undersøkt viser at denne helhetlig kulturen av raushet, godhet og anerkjennelse er vesentlig i IMI Kirkens diakonale forståelse. Slik styrkes fellesskapstanken som vi kan finne beskrevet i Normisjons strategidokument: «Diakonien har utspring i søskenkjærligheten i det kristne fellesskapet, men i kjærlighetens etterfølgelse får den adresse overalt hvor Kristi forsoning forkynnes» (Normisjon 2012:12) Også hos Fagermoen trekkes dette fram der han skriver om «mennesker som gir og får del i hverandres gaver og omsorg, og hvor fellesskapet oppfordres til å bære hverandres byrder» (Fagermoen 2005:17).

Eksempler på at mennesker opplever seg sett og ivaretatt finnes i utsagn fra intervjuene om at IMI Kirken oppleves inkluderende og at ledere bryr seg om enkeltmennesker, er opptatt av å få fram det beste i folk, og at det skaper forandring i menneskers liv. De praktiske handlingene som gjøres under Godhetsfestivalen og annen praktisk hjelp som gis, kan sees på som klassisk karitativ diakoni, der man fokuserer på handlinger rettet mot konkrete behov. (Johannessen 2009:31) Å gi ofringer til andre formål eller institusjoner kan også sees på som klassisk diakoni.

Omsorgen som gis i helbredelsesrommet og i andre sammenhenger kan sees på som en del av en måte å være kirke på. I denne måten å se diakonien på er det viktig hvem man er sendt av,

altså Gud. Man handler ikke i eget oppdrag, men ut fra Guds oppdrag i denne kirkesentrerte diakonien (Johannesen 2009:31-33) Et eksempel på diakoni som brobygging jfr, Collins kan være IMI Kirkens pengegaver til andre aktører i samfunnet. Dette beskriver jeg nærmere under avsnittet om diapraksis i 5.3.

Kamp for rettferdighet er noe IMI Kirken er involvert i. Da jeg oppholdt meg i Stavanger, pågikk en sak for en papirløs asylsøker som IMI Kirken har hjulpet, og folk fra IMI Kirken dro til Oslo for å vitne i saken. Dette fikk mye oppmerksomhet i menigheten og i media. Et sterkt engasjement for arbeidet mot moderne slaveri finnes også i IMI Kirken. Impuls står bak en storsatsing på Bislett 1. august i år, kalt *En dag*, sammen med TenOase, Get Focused⁶ og Tankesmien Skaperkraft⁷, der formålet er å bidra til å bekjempe moderne slaveri i Norge. Rettferdighetsaspektet trekkes også fram i det at barna blir tatt på alvor på linje med de voksne, med tanke på at de har krav på et like bra tilbud som dem, og at mange i IMI Kirken er opptatt av bønn for rettferdighet.

Det diakonale aspektet *vern om skaperverket* er så og si fraværende i IMI Kirken. De ansatte fikk ikke spørsmål som gikk direkte inn på dette, så det er i første rekke informasjonen fra de frivillige som dette må bygges på. Likevel, om det hadde vært et engasjement på vern om skaperverket hos de ansatte, burde man kunne regne med at dette hadde kommet fram i intervjuene. Vern om mennesket som en del av skaperverket står imidlertid sterkt. Det ser vi på vektleggingen av kjærlighet, raushet, anerkjennelse, at de har en godt utbygd veiledningstjeneste og omsorgen i forbønn for syke. En informant mente at IMI Kirken formidler et verdisyn som oppfordrer mennesker til å ta ansvar for seg sjøl og omgivelsene, og at det munner ut i at man tar vare på skaperverket etter beste evne. Vedkommende blir raskt paret av en annen som mente at det var å tøyne definisjonen på naturvern: «Det er ikke noe naturvern, det er ikke noen klimadiskusjon i IMI i det hele tatt». Dette er ikke noe jeg har hørt forkynt heller, gjennom de årene jeg har hørt på IMI Kirkens taler. Det bekreftes også i et av intervjuene, der det ble sagt at «Ordet skaper hva det nevner; forkynner du aldri om håp, folk får ikke håp! Forkynner du aldri om glede, hører du aldri om glede». Og da kan jeg legge

---

⁶ Tverrkirkelig ungdomsbevegelse i Tønsberg.

⁷ Tankesmien Skaperkraft har som formål å stimulere til refleksjon, bidra til debatt og engasjere til aktiv samfunnsbygging.
<http://skaperkraft.no/>

til: forkynner du aldri om forvalteransvaret for naturen og miljøet, får du ikke noe engasjement for det.

5.1.1 Kritiske spørsmål til videre diskusjon om diakonien

1. Innadventhet

Faren med *communio*-tanke som jeg har beskrevet i teorikapittelet er at menigheten kan bli innadvendt og selvopptatt. I de ukene hvor jeg oppholdt meg i Stavanger, foregikk det meste av det jeg var med på i IMI Kirkens lokaler. En gang var jeg med ut i byen og observerte hvordan teamet på bussen *Lys i mørket* møtte mennesker ei lørdagsnatt. Godhetsfestivalen har de ei uke i året, hvor de sprer godhet til mennesker i hele Stavanger. En av informantene sa at Godhetsfestivalen var en hjelp til å fokusere på en godhetsholdning resten av året også. (F) Men hvor mye merker samfunnet utenfor IMI Kirken godheten resten av året? Jeg har ikke innhentet opplysninger som kan si noe om det. Klarer de å nå ut til andre, eller blir denne godheten igjen mellom veggene i IMI Kirken? Jeg opplevde veldig mye imøtekommenhet, raushet og godhet hos folk jeg møtte i IMI Kirken, men merker Stavanger det? IMI Kirken har et omfattende internasjonalt arbeid, blant annet i Kambodsja og Thailand. Jeg veit at mange fra IMI Kirken reiser dit for å være med på dette en kort tid. Noen har lengre opphold. Dette er i høyeste grad å være kirke for andre, slik Bonhoeffer så tydelig påpeker: «Kirken er bare kirke når den er til for andre» (ibid:17) Men i det daglige, greier IMI Kirkens medlemmer å være til for andre? Mange av funnene i IMI Kirken peker innover på utrustning av fellesskapet, med fokus på kjærlighet og godhet. Det brukes mye tid til lovsang og bønn. Jeg opplever at de er veldig åpne for at mennesker skal komme til IMI Kirken, til gudstjenester, helbredelsesrommet og andre aktiviteter.

En av informantene sa til meg «Dilemmaet her er jo at vi er så jysla nærsynte» (D)

Vedkommende utdypet ikke hva han/hun mente med dette, men jeg fornemmer noe av en slags innadventhet hvor man har det trygt og godt i IMI Kirken og med hverandre, og at alle er velkommen til IMI Kirken, men møter IMI Kirken andre der de er, på de andres arena? Er det slik at de møtes helst på hjemmebane?

2. Aktivisme

Fokuset på at alle skal være en del av en tjeneste, kan kanskje føre til at noen trekker seg ut. Grunnene kan være flere: Noen har kanskje ikke kapasitet, på grunn av dårlig helse, krevende utfordringer i livet, eller andre ting. Det er utrolig mye man kan gjøre og være med på, og mange som bør bli sett og bli vist omsorg for. Kan noen føle et press på at man alltid skal være noe for andre, å satse og å våge, være med på det som skjer? Kan fokuset på tjenesten føre til at tjenesten blir en masete oppgave uten kontakt med hvorfor man skal tjene? Hva med de som ikke kan bidra? Det bør også være plass til å bare *være* i IMI Kirken. Noen ganger har man behov for å bare ta imot. Hvordan håndteres dette? En av informantene sa «Det er veldig godt å hvile her, det er godt å ha det vondt her» Jeg håper det er flere som kan si det. Plan for diakoni understreker at gjensidighet er et nøkkelord i diakonien. Den som er giver av omsorg i dag kan være den som har behov for å motta i morgen. Omsorgen og nestekjærligheten i felleskapet må bygge på gjensidighet, likeverd og og respekt for andres integritet.

3. Konstitutiv eller konsekutiv?

Kan IMI Kirkens diakoni beskrives som konstitutiv eller konsekutiv? Kan beskrivelsen av diakonien som et DNA bety at at diakonien er konstitutiv, at det er noe man gjør fordi det er en del av det å være kirke? Eller utføres diakonien som en konsekvens, som jesusetterfølgelse? Ut fra IMI Kirkens helhetlige syn hvor både DNA-metaforen og vektleggingen på jesusetterfølgelse, er det vanskelig å se at IMI Kirkens diakoni kan beskrives ved å velge bare den ene beskrivelsen, enten konstitutiv eller konsekutiv.

4. Er IMI Kirkens diakoniprofil allmenn diakoni?

Står den allmenne diakonien sterkere enn den organiserte og spesialiserte diakonien i IMI Kirken? Er oppfordringen til enkeltmenneskene om å leve diakonalt et tegn på dette? Vi ser samtidig at den organiserte og spesialiserte diakonien har sin plass i form av språkskolen, åpen barnehage og Godhetsfestivalen. Om vi snakker om allmenn, organisert eller spesialisert diakoni vil det uansett være mennesker som utfører diakonien. det vil være mennesker som møter mennesker. Men det vil også være IMI Kirkens forkynnelse som utfordrer til diakoni og IMI Kirkens visjoner og hensikter som et utgangspunktet for de diakonale handlingene.

Mennesker tjener i fellesskap og som enkeltpersoner. Det er vanskelig å se at en type diakoni står sterkere enn de andre.

Et annet spørsmål er om den diakonale profilen i IMI Kirken kunne blitt forsterket med et større fokus på områder i diakonien som det idag er lite fokus på, som forvalteransvaret og vern om skaperverket?

5.2 Kirken - Mennesker som har Jesus som forbilde

Ekklesiologien er som kjent læren om kirken, hvilket oppdrag den har og hvordan den ser på seg selv. Jeg skisserte IMI Kirkens ekklesiologi i kapittel 2.1.5. Dette, sammen med resten av ekklesiologikapittelet og funnene fra intervjuene vil jeg legge til grunn for videre analyse og drøfting.

Funnene i denne undersøkelsen viser at IMI-kirken har lite fast struktur. Informantene forteller om at IMI Kirken ikke er resultat av et planarbeid, men at de har fulgt det de har hatt på hjertet, etter Guds ledelse (A). Betydningen av å følge Guds ledelse i form av bibellesning og bønn er nedfelt i IMI Kirkens verdier i punkt 1. hvor det står at «Guds ord er grunnleggende for rett gudsåpenbaring (...) og rettesnor for livet, og i punkt 2. hvor bønnen gis menighetens førsteprioritet sammen med tilbedelsen. IMI Kirken beskrives som et resultat av vandring, og at dette må være kirkens karakter. (D) Informanten viser til den første kristne kirke og hvordan den var en kirke som var underveis, den var på veien, den hadde ingen bygninger, og kirken møtte møtte folk der de var, kirken var i bevegelse fordi den møtte folk som var i bevegelse. IMI Kirkens ekklesiologi slik kan beskrives som erfarbar og konkret og ikke særlig teoretisk og prinsipiell. Hvordan kirken ledes trekkes fram som vesentlig av informantene i denne studien. Dette kommer jeg tilbake til i 5.2.1.

IMI Kirken beskrives av informantene som luthersk og både misjonar og karismatisk. Kontakten med Indremisjonsrøttene virker sterke, og koblingen til Normisjon er kanskje sterkere enn tilhørigheten til Dnk, selv om begge nevnes som en del av egenforståelsen. Det som virker å stå sterkest i IMI Kirkens egenforståelse er det å være en jesusetterfølger. Dette finner jeg rikelig av i boka til Cave og Ellingsen (2012) som også tittelen *Jesus som forbilde -for mennesker og menighet* peker på. Jeg finner det i IMI Kirkens visjon: «Vi vil

gjøre verdifulle mennesker til bevisste etterfølgere av Jesus Kristus» (IMI Kirken 2007:51) og i verdiformuleringen punkt 5: «fortsette Jesu gjerninger», og jeg finner det i datamaterialet fra intervjuene. Diakonien beskrives i kapittel 5.1 også å være jesusetterfølgelse. Disse tingene henger sammen. «Diakoni er synonymt med å være kirke» (C) Mc Grath beskriver også kirken som et tjenende folk: «Gud valgte og kalte kirken til å tjene» (Mc Grath 2011:376). I Cave og Ellingsens bok *Jesus som forbilde* er det ordene *godheten*, *Ordet* og *miraklene* som er utgangspunkt for jesusetterfølgelsen. IMI Kirkens verdier sier også at de ønsker at menigheten er kalt til å formidle evangeliet, den er et autentisk fellesskap, den er et sted for utrustning og tjeneste. (IMI Kirken 2007:51) Mc Grath beskriver kirken som et frelsessamfunn som er kalt til å være vitner og gjøre folk til disipler jfr. misjonsbefalingen i Matt. 28,18-20 (Mc Grath 2011:376) Disippelgjøring er ikke bare en viktig del av det å være kirke i IMI Kirken, det er også nøkkelen for at kirken skal vokse, ifølge informant C. Kirkevekst vil jeg skrive mer om i kapittel 5.2.2.

Familiemetaforer brukes i mange sammenhenger i IMI Kirken når kirken og fellesskapet skal beskrives. Da jeg var i IMI Kirken i januar var det et stort fokus på å omtale Gud som pappa; *Pappa Gud*. En gjestetaler som holdt et seminar om å drømme med Gud; Leif Hetland brukte konsekvent denne betegnelsen på Gud. Mange av de andre i menigheten gjorde også det. Fokuset opplevde jeg var å forsterke det at menighetens folk skulle tillate seg å se på seg selv som sønner og døtre av Gud, og at menneskers forhold til Gud må være preget av et barns tillit til sin pappa. Vi kjenner også til at Bibelen benytter ordet Far om Gud; for eksempel slik det står i *Vår Far i himmelen* fra Matt. 6,9, at Jesus er vår bror, som i Mark. 3, 35; «For den søm gjør Guds vilje, er min bror og søster og mor», og at menneskene omtales som barn; for eksempel Gal. 3,26: «Dere er alle Guds barn ved troen, i Kristus Jesus».

Forutsetningen for at det vil fungere å tiltale Gud som pappa eller far er at man har et positivt forhold til ordene fra før. Vi veit at mange mennesker ikke har en pappa eller en far som de har et positivt forhold til. Flere enn vi liker å tenke på har opplevd å bli mishandlet eller misbrukt av sin pappa. Hvordan oppleves det for de å komme inn i en menighet hvor de blir minnet på dette familieforholdet som slett ikke var preget av det som det var ment til å være? Diakonien er opptatt av å ta vare på de svakeste i samfunnet. Diakonien skal lindre nød av

ulik karakter og skape gode fellesskap. Skaper det gode inkluderende fellesskap å kalle Gud for pappa?

På samme måte kan kanskje familiebegrepet for noen bli for tett. Familiebegrepet finner vi på nettsidene til IMI Kirken: «Menigheten er ment å fungere som en familie» (IMI Kirken), flere av informantene bruker det også, at fellesskapet oppleves som en familie og at det oppleves trygt, at man kan komme som man er. *Å gjøre familie* er et begrep som også benyttes om å gjøre diakoni. Familiebegrepet brukes også sammen med bildet av kirken som Jesu kropp. Mc Grath beskriver også kirken som Jesu kropp, at alle kristne er ett i Kristus (1. Kor. 12,12-31) eller som et vintre. Cellegruppene eller huskirkene som er små fellesskap i det store fellesskapet forsterker familietanken, og hjelper medlemmene til å ta vare på hverandre og vokse som disipler, og hjelpe hverandre praktisk etter som den enkelte har behov for. Noen mennesker har opplevd å vokse opp i en dysfunksjonell familie og har ødelagte relasjoner. Kan de forholde seg til en «familie-menighet», kan de forholde seg til å ha andre mennesker så tett innpå seg? Noen behøver mer avstand til andre mennesker. Kan de finne sin plass i en menighet som blir så tett? Diakonien skal være en ansvarlig tjeneste for evangeliet utført av kristne gjennom gjerninger og ord som svar på menneskenes behov. Hvordan kan IMI Kirken møte menneskers forskjellige behov for tilknytning til andre mennesker?

Myndiggjøring er et ord som brukes i diakonien, som en prosess på at mennesker skal kunne gjenfinne sin verdighet etter krenkelser og ødelagte relasjoner. *Stiftelsen Kirkelig Ressurssenter mot vold og seksuelle overgrep* arbeider har utarbeidet liturgier som kan være en hjelp i slike situasjoner. I disse liturgien brukes det andre formuleringer enn i en vanlig gudstjeneste, og disse liturgiene kan i større grad gi de krenkede en opplevelse av gjenkjennelse og ta deres opplevelser på alvor.

Beskrivelsen av den tidlige kirke hos Mc Grath oppleves å ha et litt utilgjengelig språk, det er mulig det oppleves slik fordi det er skrevet på engelsk, og at min oversettelse ikke er den beste. Mc Graths beskrivelse av kirken som et åndelig samfunn, og at den er Guds folk, kan vi gjenkjenne i IMI Kirkens egenforståelse, likeledes at alle Kristne er ett i Kristus uansett opprinnelse og bakgrunn. IMI Kirken ønsker å være en kirke «for alle nasjoner» (F) og dimensjonen av Ånd og kraft vektlegges i informasjonsheftet om IMI Kirken (IMI Kirken 2007) blant annet i IMI Kirkens verdidokument.

Den Lutherske arven har IMI Kirken gjennom sin tilhørighet til Normisjon og Dnk, men jeg legger særlig merke til det Luther skriver om tiltroen til menneskenes fornuft og frihet når det gjelder myndighet til å administrere evangeliet, og hvordan menigheten skulle styres, slik Astås beskriver det. «Menigheten har selv ansvar for hvordan de styres. De kaller og gir myndighet til de personer som er nødvendige og egnede til å ivareta menighetens åndelige tarv» (Astås 1984:132) Jeg oppfatter her at Luther snakker her om den lokal menighet, og det lokale selvstyret finner vi igjen hos IMI Kirken. «Vi har bevisst gått våre egne veier» (D) IMI Kirken følger verken Dnks struktur for organisering, eller Dnk planer og liturgier, selv om de sier at de har tilhørighet til Dnk. Den lutherske kirkeforståelsen trekker fram CA som en felles trosbekjennelse. I CA 7 leser vi: «Men kirken er forsamlingen av de hellige, der evangeliet blir lært rent og sakramentene forvaltet rett» (CA). CA 7 kan ikke regnes som en uttømmende setning om hva kirken er og skal være.

IMI Kirken er påvirket av impulser fra ulike kirkelige hold. Fellesskapet i kirken er viktig og bevisstheten på misjon er stor. Dette er momenter som jeg gjenkjenner i teorien om nyere ekklesiologi. Den økumeniske tendensen er større i nyere ekklesiologi, hvor en enhetlig kirke er et sentralt tema i diskusjonen.

5.2.1 Missiologi og ledelse

Fokuset på missiologi har ført til dreining mot flere misjonale menigheter, og med det fokus på misjonalt lederskap. En misjonal kirke defineres som en kirke hvor Guds folk i etterfølgelse av Kristus deltar i Guds misjon i væren, ord og gjerninger i levd hverdagsliv, som jeg har skrevet om i teorikapittelet. Det misjonale kirke vektlegger symboler som hverdag, helhet, veien og etterfølgelse, og i denne beskrivelsen gjenkjenner jeg IMI Kirken. I den misjonale kirken er lederen en tjener, og vi ser hvordan et femfoldig eller apostolisk lederskap er med på å fylle alle kirkens funksjoner med apostler, hyrder, profeter, evangelister og lærere. Martin Cave uttrykte at det femfoldige var noe IMI Kirken ville benytte seg av. Nå kan man jo spørre seg: Hvorfor er ikke diakonen nevnt i den apostoliske lederskapet? Vil det ikke styrke det diakonale fokuset i menigheten å ha en diakon? Om man ser menigheten ut fra et modell hvor diakonen er den som skal ta seg av og lede det diakonale arbeidet, er det klart at en uteblivelse av diakonen vil svekke det diakonale fokuset. Men når

jeg ser på tanken om hvordan de femfoldige tjenestene er tenkt å fungere i en misjonal kirke, at det misjonale gjennomsyrrer ledelse og menighet ut fra en modell som er gitt oss i Guds ord, da vitner det om at den diakonale dimensjonen kan bli tatt hånd om på andre måter enn ved en profesjonell diakonal tjeneste. IMI Kirken, som ikke har en diakon og som ikke engang bruker ordet diakoni, og hvordan deres menighet er preget av diakoni, eller godhet som de helst kaller det, skulle vel vitne om det?

5.2.2 Kirkevekst

Med utgangspunkt i IMI Kirkens enorme utvikling og vekst og teorier om kirkevekst kan jeg nå holde disse tingene sammen og gjenkjenne noen linjer. IMI Kirken har tydeligvis gjort noe riktig. Schwartz's åtte kjennetegn på menigheter som vokser kjenner jeg igjen i det jeg har funnet om IMI Kirken; Lederens oppgave er å utruste andre til tjeneste, tjenestene er nådegavebasert, mennesker er hengivne og engasjerte overfor sin menighet, strukturene er funksjonsdyktige, gudstjenestelivet er inspirerende, de har cellegrupper, evangeliseringen er behovsorientert og menigheten er preget av troverdig, praktisk kjærighet. At IMI Kirken har oppnådd dette, ser ut til å være resultatet av et «målrettet arbeid for å sette menigheten bedre i stand til å være det den er kalt til å være, og å gjøre det den er kalt til å gjøre» slik Hegstad har beskrevet kirkevekst. I et misjonal perspektiv, slik IMI Kirken tydeligvis ønsker å være, er det ikke mulig å opprettholde gamle former og tradisjoner for deres egen skyld, noe Hegstad også har lagt vekt på.

Hegstad mener det er mulig å holde sammen folkekirketenkningen og misjonstanken i en dynamisk kirkeforståelse, hvor man både bevarer og bekrefter en vaklende tro men samtidig utfordrer mennesker på sider ved troen som ennå ikke er grepet. Jeg undres over hvordan man skal få til dette, når man møter mange av medlemmene i folkekirken i høyden noen få ganger i året, kanskje bare en gang i året. Å bevare i betydningen av å bekrefte ved å vedlikeholde gudstjenester og kirkelige ritualer kan fort bli til noe statisk, stagnert og sementert. Teorien på kirkevekst viser til et langt mer sprudlende, levende og utfordrende menighetsliv.

5.3 Diapraksis - å bygge broer

Begrepet diapraksis er forklart i kapittel 2.7. Å trekke dette begrepet inn i denne masteroppgaven har til tider kunne oppleves som litt kunstig og haltende, som jeg også har nevnt tidligere. Likevel, det jeg har funnet, om det ikke er omfattende funn, er også funn. Jeg har nevnt problemet med å nå igjennom til informantene med ordet diapraksis i kapittel 4.1.1. Jeg ser at jeg burde lagt mer arbeid i å finne formuleringer som beskriver og forklarer begrepet bedre. Diapraksis er ikke et ord som kommuniserer i det hele tatt. Det kunne sikkert oppleves av informantene at jeg briljerte med et uttrykk som de ikke kjente til. Jeg unnlot også å bruke ordet diapraksis i tre av intervjuene med de ansatte. Fokuset ble da satt på *aktiviteter i ledd i inkludering i et flerkulturelt samfunn og praktisk samhandling som redskap til dialog og økt forståelse*. Hvis jeg skal oppsummere fokuset enda mer, må det bli ordet *integrering* som ble mest fremtredende.

Språkskolen er antakelig det arbeidet i IMI Kirken som har størst kontaktflate mot nye landsmenn. Dette arbeidet nevnes kun med en setning i IMI Kirkens årsmelding for 2014. (IMI Kirken 2015a:5) Ca 100 mennesker er hvert semester med på språkskolens norskundervisning. Språket er en nøkkel til å kunne lykkes i et nytt land, å få seg en jobb og kunne klare seg selv. På det tredje nivået introduseres smakebiter fra Alphakurset, og deltakerne inviteres til å delta på gudstjenester. Slik kan Alphakurset fungere som en brobygger inn i menigheten.

En av informantene oppgir at IMI Kirken har en dialog og en relasjon på noen plan med andre kirkesamfunn og andre religioner. I 2013 ble det slått opp i media at IMI Kirken hadde gitt en kollekt på 30000 kroner til det muslimske ungdomsarbeidet i byen. Martin Cave sa i den forbindelse at «Derfor er dette vårt uttrykk for å skape et godt samfunn» (Vårt Land 2013:15) og «Flere hundre mennesker heier på dere i arbeidet om å hjelpe deres barn til å bli integrert i dette landet. Hvis vi står sammen om dette, lykkes Norge» (Stavanger Aftenblad: 2013). Denne handlingen vitner også om et forsøk på å bygge broer i samfunnet, slik Collins har beskrevet at diakonien kan bidra til. Ønsket om å bidra i samfunnet kan også synes å være inspirert av kallsetikken.

Åpen barnehage er et tilbud som er åpent for alle. Foreldre med ulik religiøs og etnisk bakgrunn benytter seg av dette tilbudet. I IMI Kirkens årsmelding for 2014 kan vi lese:

Vi ønsker at barnehagen skal ha et inkluderende miljø der godhet og respekt er en naturlig del av væremåten. Vi opplever at folk som kommer hit bygger relasjoner og vennskap på tvers av kulturer (IMI Kirken 2015a:27) IMI Kirken er generelt opptatt av å være imøtekommende og inkluderende. I 2013 fikk de mulighet til å åpne døra for flere mennesker med bakgrunn fra rus og kriminalitet, som ble en del av IMI Kirkens menighetsfamilie. Deltagelsen på den felleskirkelige misjonskonferansen Agenda Ut viser at det er en dialog med andre kirker og organisasjoner.

6 Konklusjon

I arbeidet med å undersøke sammenhengene mellom IMI Kirkens kirkeforståelse diakoniforståelse og hvilke uttrykk diakonien får i menigheten, har jeg først og fremst oppdaget at IMI Kirken bruker et utgangspunkt for sin forståelse som er forankret i en misjonal tankegang. Den helhetlige misjonale kirkeforståelsen preger hele arbeidet i menigheten, og diakonien er ikke et avgrenset arbeidsområde. I den misjonale kirke er fokuset på Guds misjon vesentlig. Tanken i teologien om Guds misjon er at Gud er initiativet til misjon, og kirken og menneskene er sendt ut med et oppdrag. Kirken driver ikke med misjon, kirken *er* misjon. Og kirkens misjon, kirkens oppdrag er å reproducere seg selv, slik Jesus reproduserte seg selv gjennom sine disipler. Ved å se på seg selv som jesusetterfølgere blir kirkens ledere ikke sjefer eller herskere, men tjenere, slik Jesus også snakket om seg selv som tjener. Ordet diakonia betyr som kjent tjeneste. Dermed ligger diakonien i ledelsen i en misjonal kirke. Ledelse blir å disippelgjøre mennesker til selv å bli i stand til å disippelgjøre andre mennesker, eller å sette folk i stand til tjeneste. Diakonien betegnes dermed en type liv som alle kristne er kalt til, og som er en grunnleggende dimensjon ved det å være kirke. Slik kan vi si at IMI Kirkens diakoniforståelse er både konstitutiv og konsekutiv. Diakonien er på en måte innbakt i den misjonale kirkeforståelsen.

Det bibelske bildet på kirken som Kristi kropp, og bildet på menigheten som en familie holdes høyt, og IMI Kirken ser på seg selv som en organisme eller en bevegelse framfor en institusjon. En misjonal kirke går tilbake til kildene, til Guds Ord for å gjenoppdage dem, og det som gjør kirken levende. IMI Kirken vektlegger dette. I Ef. 4 ligger grunnlaget for tanken om den misjonale kirke og for misjonalt lederskap eller det apostoliske lederskap, hvor funksjonene apostel, profet, evangelist, hyrde og lærer er representert. Den konstantinske kirkestruktur som de vestlige kirker fortsatt opererer med, kritiseres av tanken om den misjonale kirke. IMI Kirken er en kirke på veien, i bevegelse med stor grad av endringsvillighet og med lite fast struktur som binder kirken opp til å drive på en bestemt måte. IMI Kirkens lederskap er bygd opp i en flat struktur hvor momentene fra den misjonale kirke vektlegges.

I det å være jesusetterfølgere legger IMI Kirken særlig tre kjennetegn. Det er å gripe hva Gud er i stand til å gjøre gjennom mennesker, og å våge å gå på Guds ord; det er å gjøre godt og

det er tegn og undere. Å våge å gå på Guds Ord har vært en vesentlig moment i ledelsen i IMI Kirken siden starten. Gjennom å våge det Guds Ord sier og vise godhet opplever IMI Kirken at undere skjer, som at mennesker blir helbredet og fornyet både fysisk og åndelig. De diakonale uttrykkene springer ut av en helhetlig kultur av anerkjennelse, raushet og godhet og finnes i hvordan fellesskapet fungerer, hvordan menneskene forholder seg til hverandre og hvordan nye mennesker blir møtt.

En videre diskusjon om diakoni henger nøye sammen med diskusjonen om hvordan framtidens kirke skal se ut, og hvordan den skal organiseres. I den sammenhengen tror jeg flere menigheter ville ha nytte av å se til Stavanger slik mange allerede gjør.

Litteraturliste

Aano, K. (2011) Ei sann og misjonal luthersk kyrkje. I: Dietrich, S., Skard Dokka, T. og Hegstad, H.: *Kirke nå- Den norske kirke som evangelisk-luthersk kirke*. Trondheim: Tapir Akademisk Forlag.

Angell, O.H. og Selbekk, A.S. (2005) Kirke og helse. Kartlegging av diakonalt helsearbeid innen Den norske kirke http://www.diakonforbundet.no/attachments/KirkeoghelseRapport3_2005_Diaforsk.pdf

Askeland, G.A. (red) (2011) *Kritisk refleksjon i sosialt arbeid*. Oslo: Universitetsforlaget.

Astås, R. (1984) *Kirke i vekst og virke. Allmenn og norsk kirkehistorie*. Oslo: Gyldendal Norsk Forlag.

Bibelen 2011

Birkedal, E., Hegstad, H. og Lannem, T.S. (2012) *Menighetsutvikling i folkekirken: erfaringer og muligheter*. Oslo: IKO-forlaget AS.

Cave, M. Og Ellingsen, E.E. (2012) *Jesus som forbilde – for mennesker og menighet*. Kjeller: Hermon forlag.

Dagen (2002) http://www.dagen.no/Innenriks/2000_p%C3%A5_Willow_Creek-konferansene-28247 Lest 18. mai 2015

CA. *Den augsburgske bekjennelse* https://kirken.no/globalassets/kirken.no/om-troen/kristen-tro/augsburgske_bekjennelse.pdf

Den norske kirke (2014) <http://kirken.no/nb-NO/om-kirken/slik-styres-kirken/plandokumenter/visjonsdokument/>

Fagermoen, T. (2005) Diakoni som menighetsutvikling. I: *Halvårsskrift for praktisk teologi*, (1)

Finnseth, A. (2012) Salige er de vågale. I *Strek* 2&3/2012

Forge Mission Training Network http://forgeinternational.com/?page_id=40 Lest 11. mai 2015.

Furre, B. (1990) *Soga om Lars Oftedal, bind 1*. Oslo : Samlaget. <http://www.nb.no/nbsok/nb/ce324cba110b0ee332c77b5b338ce4f0.nbdigital?lang=no#258>

Hanssen, O.C. (2007) *Et godt tre bærer god frukt. Visjoner og strategier for utvikling og vekst i lokale menigheter*. Oslo. Luther Forlag.

Haug, K.S. <http://www.ressursbanken.no/wp-content/uploads/2013/02/Misjonalkirke.pdf>
Lest 13. mai 2015

Hegstad, H. (2003) Hva er menighetsutvikling, og hvorfor behøves det? I *Halvårsskrift for praktisk teologi* 1/2003

Hegstad, H. (2004) *Misjoniserende folkekirke - Selvmotsigelse eller mulighet?* <http://www.menighetogmisjon.no/gamle-sider-arkiv/tema/misjonalkirke/>

Hegstad, H. (2009) *Den virkelige kirke. Bidrag til ekklesiologien*. Trondheim: Tapir Akademisk Forlag.

Henriksen, J.O. (1994) *Guds virkelighet. Kristen dogmatikk*. Oslo: Luther forlag.

Hirsch, A. (2006) *The forgotten ways: Reactivating the missional church*. Brand Rapids, MI. Brazos press

Hirsch, A. and Frost, M. (2013) *The shaping of things to come: The innovation and mission for the 21st century Church*. Brand Rapids, MI. Baker Books.

IMI Kirken <https://www.imikirken.no/> Lest 20. mai 2015

IMI Kirken (Udatert) *Agape IMI Kirkens Veiledningssenter*. Hefte som presenterer veiledningstjenesten.

IMI Kirken (2003) Vedtekter for IMI Kirken. Vedtatt på årsmøtet 9. april 2003.

IMI Kirken (2014) *IMI Kirken Årsrapport 2013*

IMI Kirken (2014a) Læreplan Acta III Revidert versjon september 2014 Acta IMI-kirkens bibelskole Stavanger.

IMI Kirken. <https://www.imikirken.no/event/11597/helbredelseskonferanse-med-randy-clark>
Lest 18. mai 2015

IMI Kirken (2015) <https://www.imikirken.no/event/11493/tur-til-bethel-church>

IMI Kirken (2015a) *Historier fra IMI. Årsmelding 2014.*

Johannessen, K.I. (2009) Diakonitjenestens plassering i kirken. I: Johannessen, K.I., Jordheim, K. og Korslien, K.K. (red.) (2009) *Diakoni – en kritisk lesebok*. Trondheim: Tapir Akademisk Forlag.

Johannessen, A., Tufte, P.A. og Christoffersen, L. (2010) *Introduksjon til samfunnsvitenskaplig metode*. Oslo: Abstrakt Forlag.

Jørgensen, K. (2012) *Equipping for Service. Christian Leadership in Church and Society*. Oxford. Regnum Books International.

Jørgensen, K.W. (2011) *IMI Kirken blir bevegelse*. Hentet 19. mai 2015 fra: <http://xn--sambndet-d0a.no/2011/08/24/imi-blir-bevegelse/>

Kirkerådet (2004): *Den norske kirkes identitet og oppdrag. Uttalelse til regjeringens statkirke- utvalg*. KM 11/04, <http://www.kirken.no/?event=DoLink&NodeID=22399>

Kirkerådet (2008) *Plan for diakoni i Den norske kirke*. Oslo

Larsen, K.K. (2012) *Diapraksis som diakonal metode i endring av skadelig tradisjonell praksis*. <http://brage.bibsys.no/xmlui/bitstream/handle/11250/98096/Masteroppgave%20i%20diakoni%20v%C3%A5r%202012%20Kjell%20Kristian%20Larsen.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

LVF (2004) *Misjon i kontekst -Forvandling, forsoning, myndiggjøring*. Geneve: Det lutherske verdensforbund (LVF)

LVF (2010) *Diakoni i kontekst -Forvandling, forsoning, myndiggjøring*. Geneve: Det lutherske verdensforbund (LVF)

McGrath, A.E. (2011) *Christian Theology. An introduction*. Chichester: Wiley-Blackwell.

Normisjon <http://www.normisjon.no/om-oss/om-normisjon/historie> (lest 21.april 2015)

Normisjon (2000) <http://www.normisjon.no/files/normisjon/Documents/Om%20Normisjon/Basisdokumenter/Grunnlagsdokument.pdf>

Normisjon (2012) Strategidokument [http://www.normisjon.no/files/normisjon/Documents/Om%20Normisjon/Basisdokumenter/Strategidokument_2012-2025_tilnett%20\(2\).pdf](http://www.normisjon.no/files/normisjon/Documents/Om%20Normisjon/Basisdokumenter/Strategidokument_2012-2025_tilnett%20(2).pdf) (Lest 21. april 2015)

Normisjon (2015) <http://www.normisjon.no/post/296156/bonn-for-nye-frelste>

Oftestad, B.T., Rasmussen, T. Og Schumacher, J. (2005) *Norsk kirkehistorie*. Oslo: Universitetsforlaget.

Polanyi, M. (2000) *Den tause dimensjonen*. Oslo: Spartacus Forlag.

Stavanger Aftenbland (2013) <http://www.aftenbladet.no/nyheter/politikk/Kake--29845-kroner--brobygging-3181185.html> Lest 6. mai 2015

Store norske leksikon <https://snl.no/ekklesiologi> Lest 7. mai 2015

Store norske leksikon <https://snl.no/haugianere> Lest 10. april 2015

Schmidt, U. (2011) *Mennesket: Avhengig og fritt. Menneskesyn i en luthersk tradisjon*. I Dietrich, S., Skard Dokka, T. og Hegstad, H.: *Kirke nå- Den norske kirke som evangelisk-luthersk kirke*. Trondheim: Tapir Akademisk Forlag.

SSB Statistisk sentralbyrå https://www.ssb.no/kultur-og-fritid/statistikker/kirke_koetra/aar/2015-05-06?fane=tabell&sort=nummer&tabell=224629 Lest 13. mai 2015

Thagaard, T. (2013) *Systematikk og innlevelse. En innføring i kvalitativ metode*. Bergen: Fagbokforlaget.

Vik, A. (2012) Helbredelse på stand. I *Agenda 3:16* nr. 5-6.

Vårt Land (2013) *Ga kollekten til muslimer*. 25. mai 2013

Vårt Land. <http://www.vl.no/samfunn/gudstro-p%C3%A5-retur-1.348200> Lest 13. mai 2015.

Willow Creek Norge. <http://www.willowcreek.no/omoss> Lest 18. mai 2015.

Wingren, G. (1970) «Kallelsestanken» I *Luther frigiven. Tema med sex variationer*. Lund (UNIPUB)

Åpne dører. <https://www.opendoors.no/nyheter/newsoverview/2010/05/nyhetsartikkel323/>

Vedlegg 1

Forespørsel om deltakelse i forskningsprosjektet

Ledere og ansatte

”IMI-kirkens diakoniforståelse”

Bakgrunn og formål

Formålet med studien er å finne ut om IMI-kirkens tenkning om det å være kirke og å være fellesskap, og deres tenkning om diakoni, selv om dette ordet ikke blir brukt, har noe å si for den diakonale praksisen i menigheten. Problemstillingen er: «Hvilken sammenheng er det mellom kirkeforståelse og diakonal praksis i IMI-kirken.» Prosjektet er en mastergradsstudie som gjennomføres ved Diakonhjemmet høgskole i Oslo.

Du forespørres om å delta fordi du er leder og ansatt i menigheten

Hva innebærer deltakelse i studien?

Deltagelsen innebærer intervju som registreres på lydopptak. Spørsmålene vil omhandle hva IMI-kirken tenker om diakoni og hva som har bidratt til å gjøre IMI-kirken til det den er i dag.

Hva skjer med informasjonen om deg?

I og med at du er en av de sentrale personene i IMI-kirken vil det du sier ikke kunne bli anonymisert. Prosjektet skal etter planen avsluttes 11. juni 2015
]Lydopptak vil da slettes

Frivillig deltakelse

Det er frivillig å delta i studien, og du kan når som helst trekke ditt samtykke uten å oppgi noen grunn. Dersom du trekker deg, vil alle opplysninger om deg bli anonymisert.

Dersom du har spørsmål til studien, ta kontakt med høgskolelektor Kari Karsrud Korslien ved Diakonhjemmet Høgskole, leder og veileder på prosjektet. Hun kan nås på tlf 922 97 269/ 22 45 19 07 eller korslien@diakonhjemmet.no

Studien er meldt til Personvernombudet for forskning, Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste AS.

Samtykke til deltakelse i studien

Jeg har mottatt informasjon om studien, og er villig til å delta

-----
(Signert av prosjektdeltaker, dato)

Vedlegg 2

Forespørsel om deltakelse i forskningsprosjektet

Frivillige/medlemmer

”IMI-kirkens diakoniforståelse”

Bakgrunn og formål

Formålet med studien er å finne ut om IMI-kirkens tenkning om det å være kirke og å være fellesskap, og deres tenkning om diakoni, selv om dette ordet ikke blir brukt, har noe å si for den diakonale praksisen i menigheten. Problemstillingen er: «Hvilken sammenheng er det mellom kirkeforståelse og diakonal praksis i IMI-kirken.» Prosjektet er en mastergradsstudie som gjennomføres ved Diakonhjemmet høyskole i Oslo.

Du forespørres om å delta fordi du er frivillig og medlem av menigheten.

Hva innebærer deltakelse i studien?

Deltagelsen innebærer intervju som registreres på lydopptak, dersom du tillater det. Spørsmålene vil omhandle hva du opplever er fokus for IMI-kirkens diakonale arbeid, og hvordan du opplever å være i menigheten.

Hva skjer med informasjonen om deg?

Personopplysninger vil bli behandlet konfidensielt. Det er kun prosjektgruppen som vil ha tilgang til opplysningene om deg; student og veileder. Personopplysninger og data lagres for å ivareta konfidensialitet. Navneliste/ koblingsnøkkel lagres adskilt fra øvrige data. Deltakerne vil benevnes med kjønn og alder i publikasjonen

Prosjektet skal etter planen avsluttes 11. juni 2015

Lydopptak vil da slettes

Frivillig deltakelse

Det er frivillig å delta i studien, og du kan når som helst trekke ditt samtykke uten å oppgi noen grunn. Dersom du trekker deg, vil alle opplysninger om deg bli anonymisert.

Dersom du har spørsmål til studien, ta kontakt med høyskolelektor Kari Karsrud Korslien ved Diakonhjemmet Høyskole, leder og veileder på prosjektet. Hun kan nås på tlf 922 97 269/ 22 45 19 07 eller korslien@diakonhjemmet.no

Studien er meldt til Personvernombudet for forskning, Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste AS.

Samtykke til deltakelse i studien

Jeg har mottatt informasjon om studien, og er villig til å delta

-----
(Signert av prosjektdeltaker, dato)

Vedlegg 3

Intervjuguide IMI Kirkens diakoniforståelse

Dette er et utgangspunkt for temaer.

Spørsmål til pastorer og andre ansatte

Hvordan forstår IMI-kirken diakoni?

Hvordan er IMI-kirken diakonal?

Hvorfor bruker ikke IMI-kirken ordet diakoni?

Hva slags begreper bruker IMI-kirken for diakoni?

Hva er særpreget til IMI-kirken?

Hva har bidratt til å gjøre IMI-kirken til det den er i dag?

Diapraksis - praktisk samhandling som redskap for dialog og økt forståelse.

Hva foregår av aktivitet som ledd i inkludering i et flerkulturelt lokalsamfunn?

Har IMI-kirken målsetting for inkludering?

Norskkurs - hvordan fører det til integrering i menigheten?

Det sies at det er 40 nasjoner representert i menigheten. Hvordan er disse integrert og hvordan påvirker dette resten av fellesskapet og arbeidet?

Ungdom:

Hvordan tas barn og unge på alvor?

Hva gjøres for at unge skal bli mer bevisst sin egen tro og identitet i møte med og i samhandling med mennesker som har en annen kulturell og religiøs bakgrunn?

Gjøres de i stand til å møte andre mennesker med en annen tro?

Spørsmål til menighetsmedlemmer/frivillige medarbeidere

Hvordan vil du beskrive IMI-kirken som fellesskap?

Hvordan vil du beskrive at IMI-kirken uttrykker nestekjærlighet?

Hvordan vil du beskrive at IMI-kirken kjemper for rettferdighet?

Hvordan vil du beskrive at IMI-kirken verner om skaperverket?

Hvordan opplever du at IMI-kirken møter mennesker fra andre kirkesamfunn og mennesker med en annen religion?